

INSTA ವಿದ್ಯಮಾನ

A WEEKLY CURRENT AFFAIRS INITIATIVE

October 3rd Week 2025

BY

NANDAN SIR

FACULTY AT INSTA KAS

08069405206

INSTA ವಿದ್ಯಮಾನ

WEEKLY CURRENT AFFAIRS

OCTOBER 3RD Week 2025

Himachal natural farming

Syllabus:GS3/Economy

In News

- Farmers in Himachal Pradesh are increasingly adopting natural farming, supported by the **State's flagship Prakritik Kheti Khushhal Kisan Yojana (PK3Y), which promotes chemical-free agriculture.**

Natural Farming

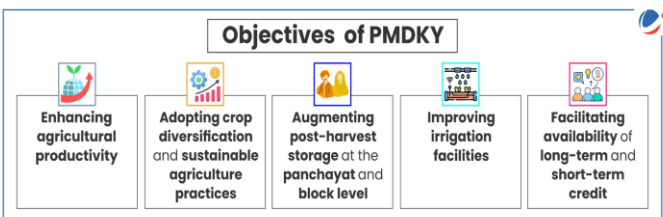
- It is a **chemical free farming, involving livestock** (preferably local breed of cow) integrated natural farming methods and **diversified crop systems** rooted in the **Indian traditional knowledge.**
- It is largely based on on-farm biomass recycling with major stress on **biomass mulching, use of on-farm cow dung-urine formulations;** maintaining soil aeration and **exclusion of all synthetic chemical inputs.**

Additional Information- National Mission on Natural Farming (NMFN)

- **Launched in - November 2024**
- **It is a centrally sponsored Scheme**
- **Objective - to promote chemical-free, ecosystem-based natural farming rooted in traditional knowledge.**

Pradhan Mantri Dhan-Dhaanya Krishi Yojana and Self-Reliance in Pulses Mission

Syllabus: GS3/ Agriculture

ಹಿಮಾಚಲ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕೃಷಿ

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ:GS3/ಆರ್ಥಿಕತೆ

ಸುದ್ದಿಗಳಲ್ಲಿ

- ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ರೈತರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಕೃತಿಕ ಖೇತಿ ಖುಶಾಲ್ ಕಿಸಾನ್ ಯೋಜನೆ (PK3Y) ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು ರಾಸಾಯನಿಕ ಮುಕ್ತ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.

ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕೃಷಿ

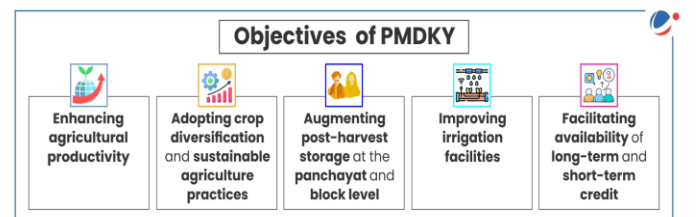
- ಇದು ರಾಸಾಯನಿಕ ಮುಕ್ತ ಕೃಷಿಯಾಗಿದ್ದು, ಜಾನುವಾರುಗಳು (ಆದ್ಯತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿ ಹಸುಗಳು) ಸಂಯೋಜಿತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕೃಷಿ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿರುವ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಬೆಳೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಜೀವರಾಶಿ ಮರುಬಳಕೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ, ಜೀವರಾಶಿ ಹಸಿಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕುವುದು, ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಹಸುವಿನ ಸಗಣೆ-ಮೂತ್ರ ಸೂತ್ರೀಕರಣಗಳ ಬಳಕೆ; ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಸಂಶ್ಲೇಷಿತ ರಾಸಾಯನಿಕ ಒಳಹರಿವುಗಳನ್ನು ಹೊರಗಿಡುವುದು.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ- ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕೃಷಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಿಷನ್ (NMFN)

- ನವೆಂಬರ್ 2024 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು
- ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ
- ಉದ್ದೇಶ - ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿರುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಮುಕ್ತ, ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಧಾರಿತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಧನ್-ಧಾನ್ಯ ಕೃಷಿ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಮಿಷನ್

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ: GS3/ ಕೃಷಿ

Context

- PM Modi launched two new agriculture schemes, the **PM Dhan Dhaanya Krishi Yojana (PMDDKY)** and the **Mission for Aatmanirbharta in Pulses**, at a special Krishi programme in New Delhi.

Prime Minister Dhan-Dhaanya Krishi Yojana

- Launched in - 2025.** The scheme will be launched in partnership with states.

Key Focus Areas:

- Enhancing agricultural productivity.
- Promoting crop diversification and sustainable practices.
- Expanding post-harvest storage at Panchayat and Block levels.
- Improving irrigation facilities.
- Facilitating long-term and short-term credit access.

Building Rural Prosperity and Resilience Program

- Purpose:** launched in partnership with states to address under-employment in agriculture.
- Key Focus Areas:** Skilling, investment, and technology to invigorate rural economy. Modernizing agriculture with improved productivity and warehousing.
- Target Beneficiaries:** Rural women, young farmers, marginal & small farmers and landless families.

Mission for Aatmanirbharta in Pulses

- The Mission was launched for **2025-26 to 2030-31** with a budgetary allocation of **₹11,440 crore**.
- Objective -** It aims to make India self-sufficient in pulses production, reducing dependence on imports in light of rising domestic demand.
- It aims to ensure **100 percent procurement of Tur, Urad, and Masoor at MSP for four years.**

ಸಂದರ್ಭ

- ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಶೇಷ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿ ಅವರು ಎರಡು ಹೊಸ ಕೃಷಿ ಯೋಜನೆಗಳಾದ ಪಿಎಂ ಧನ್ ಧಾನ್ಯ ಕೃಷಿ ಯೋಜನೆ (PMDDKY) ಮತ್ತು ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ ಮಿಷನ್ ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಧನ್-ಧಾನ್ಯ ಕೃಷಿ ಯೋಜನೆ

- 2025 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು.

ಪ್ರಮುಖ ಗಮನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು:

- ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ಬೆಳೆ ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- ಪಂಚಾಯತ್ ಮತ್ತು ಬ್ಲಾಕ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು.
- ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು.
- ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ಸಾಲ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವುದು.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ಮಾಣ

- ಉದ್ದೇಶ: ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯೋಗದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಪ್ರಮುಖ ಗಮನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು: ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಕೌಶಲ್ಯ, ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ. ಸುಧಾರಿತ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಗೋದಾಮಿನೊಂದಿಗೆ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಆಧುನೀಕರಿಸುವುದು.
- ಗುರಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು: ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರು, ಯುವ ರೈತರು, ಅತಿಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಮತ್ತು ಭೂಹೀನ ಕುಟುಂಬಗಳು.

ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನಿರ್ಭರತಕ್ಕಾಗಿ ಮಿಷನ್

- ಈ ಮಿಷನ್ ಅನ್ನು 2025-26 ರಿಂದ 2030-31 ರವರೆಗೆ ₹11,440 ಕೋಟಿ ಬಜೆಟ್ ಹಂಚಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- ಉದ್ದೇಶ - ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ದೇಶೀಯ ಬೇಡಿಕೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಮದಿನ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತವನ್ನು ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.
- ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ MSP ದರದಲ್ಲಿ ತೊಗರಿ, ಉದ್ದು ಮತ್ತು ಮಸೂರ್‌ನ 100 ಪ್ರತಿಶತ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.

Additional Information- Pulses Production and Consumption in India

- **Global Leader:** India is the **largest global producer (25%), consumer (27%), & importer (14%) of pulses.**

- **Seasonal Production:** Pulses are **grown in Kharif and Rabi seasons**

Season-wise Major Pulses Crops

Season	Pulses
Kharif	Arhar, Urd, Moong, Lobia, Kulthi and Moth
Rabi	Gram, Lentil, Pea, Lathyrus and Rajma
Spring	Urd, Moong, Lobia

- **Madhya Pradesh, Maharashtra and Rajasthan are the top three pulses producing states** in the country.

Government Initiatives for Achieving Self-Sufficiency in Pulse Production

- **National Food Security Mission (NFSM-Pulses):** Boosts area, production, and productivity through HYV seeds, improved agronomy, and demonstrations.
- **Minimum Support Price (MSP) for Pulses:** Regularly revised MSPs (E.g., Tur ₹7000/qtl in 2023-24) ensure price security and encourage pulse cultivation.
- **Seed Hub Program by ICAR-IIPR:** Expands availability of certified, short-duration, and high-yielding pulse seeds at the grassroots level.
- **PM-AASHA Scheme:** Ensures MSP realisation via Price Deficiency Payment (PDP) and targeted procurement by private and public agencies.
- **Climate-Resilient Varieties Development (ICAR):** Develops varieties resistant to drought, pests, and diseases suited to changing climates.
- **e-NAM Integration for Pulses:** Enhances market access, reduces middlemen, and enables transparent price discovery through online pulse trading.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆ

- ಜಾಗತಿಕ ನಾಯಕ: ಭಾರತವು ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಜಾಗತಿಕ ಉತ್ಪಾದಕ (25%), ಗ್ರಾಹಕ (27%), ಮತ್ತು ಆಮದುದಾರ (14%).

- ಕಾಲೋಚಿತ ಉತ್ಪಾದನೆ: ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಖಾರಿಫ್ ಮತ್ತು ರಬಿ ಋತುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ

Season-wise Major Pulses Crops

Season	Pulses
Kharif	Arhar, Urd, Moong, Lobia, Kulthi and Moth
Rabi	Gram, Lentil, Pea, Lathyrus and Rajma
Spring	Urd, Moong, Lobia

- ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜಸ್ಥಾನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಮೂರು ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.

ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಸಾಧಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದ ಉಪಕ್ರಮಗಳು

- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಹಾರ ಭದ್ರತಾ ಮಿಷನ್ (NFSM-ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳು): HYV ಬೀಜಗಳು, ಸುಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆ (MSP): ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕೃತ MSPಗಳು (ಉದಾ., 2023-24 ರಲ್ಲಿ ತೊಗರಿ ₹7000/qtl) ಬೆಲೆ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತವೆ.
- ICAR-IIPR ನಿಂದ ಬೀಜ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ: ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ, ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೀಜಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.
- PM-AASHA ಯೋಜನೆ: ಬೆಲೆ ಕೊರತೆ ಪಾವತಿ (PDP) ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಗುರಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಮೂಲಕ MSP ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ಹವಾಮಾನ-ಸ್ಥಿತಿನ್ವಾಪಕ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (ICAR): ಬರ, ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಹವಾಮಾನಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಇ-ನ್ಯಾಮ್ ಏಕೀಕರಣ: ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ, ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆನ್‌ಲೈನ್ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೂಲಕ ಪಾರದರ್ಶಕ ಬೆಲೆ ಆವಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

Durand Line

Syllabus: GS1/Geography; GS2/IR

News -

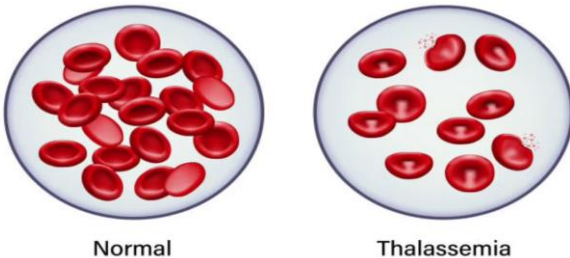
- Border clashes erupted between Afghanistan and Pakistan along the Durand Line.

Durand Line

- It is a 2,640 km land border established in 1893 following an agreement between Sir Mortimer Durand, then Foreign Secretary of British India, and Amir Abdur Rahman Khan, the ruler of Afghanistan.
- The line was intended to define the spheres of influence between British India and Afghanistan, effectively splitting ethnic Pashtun and Baloch communities between the two sides.

Thalassemia

Syllabus: GS2/Health

Normal

Thalassemia

ಡುರಾಂಡ್ ರೇಖೆ

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ: GS1/ಭೂಗೋಳ; GS2/IR

ಸುದ್ದಿ -

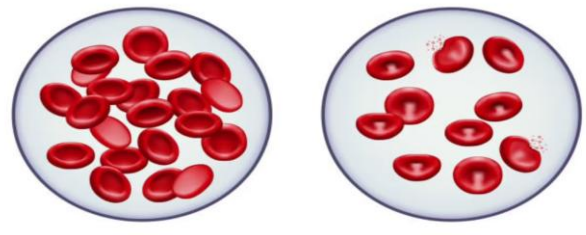
- ಡುರಾಂಡ್ ರೇಖೆಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ನಡುವೆ ಗಡಿ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ಭುಗಿಲೆದ್ದವು.

ಡುರಾಂಡ್ ರೇಖೆ

- ಇದು 1893 ರಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಸರ್ ಮಾರ್ಟಿನ್ ಡುರಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನದ ಆಡಳಿತಗಾರ ಅಮೀರ್ ಅಬ್ದುಲ್ ರಹಮಾನ್ ಖಾನ್ ನಡುವಿನ ಒಪ್ಪಂದದ ನಂತರ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ 2,640 ಕಿಮೀ ಭೂ ಗಡಿಯಾಗಿದೆ.
- ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನದ ನಡುವಿನ ಪ್ರಭಾವದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲು ಈ ರೇಖೆಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ನಡುವೆ ಜನಾಂಗೀಯ ಪಶ್ತೂನ್ ಮತ್ತು ಬಲೂಚ್ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ವಿಭಜಿಸುತ್ತದೆ.

ಥಲಸೆಮಿಯಾ

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ: GS2/ಆರೋಗ್ಯ

Normal

Thalassemia

News

- **Thalassemia patients in Kerala are facing serious health risks due to a shortage of leukocyte filter sets and iron chelation drugs.**

Thalassemia

- Thalassemia is an **inherited blood disorder (passed from parents to children through genes)** where the **body cannot produce enough hemoglobin** (it is the protein in red blood cells (RBCs) that carries oxygen).
- **Symptoms - Anemia, weak bones, delayed or slow growth, Iron overload** (due to frequent transfusions), **poor appetite, enlarged spleen or liver, and pale skin.**
- **Note - India is known as the thalassemia capital of the world, with over 1,00,000 patients dying before the age of 20 due to lack of access to treatment.**
- In India, **thalassemia, along with two other blood disorders (Hemophilia and Sickle Cell disease) are recognised under Rights of Persons with Disabilities Act, of 2016.**
- Every year, **World Thalassemia Day is observed on May 8** to raise awareness among the public and policymakers.

Thalassemia Bal Sewa Yojana (TBSY)

- **Launched by - Union Health Ministry, in partnership with Coal India Limited**
- **Objective - to Rs. 10 lakh financial aid to eligible patients for bone marrow transplants (BMT) at 17 empanelled hospitals nationwide,**

Maitri II: India's New Frontier in Antarctica
Syllabus: GS3/ Science & Technology
Context

- **The Ministry of Finance has approved the establishment of Maitri II, India's upcoming research station in eastern Antarctica, to be completed by January 2029.**

ಸುದ್ದಿ

- ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಥಲಸೆಮಿಯಾ ರೋಗಿಗಳು ಲ್ಯುಕೋಸೈಟ್ ಫಿಲ್ಟರ್ ಸೆಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣದ ಚೆಲೇಷನ್ ಔಷಧಿಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಗಂಭೀರ ಆರೋಗ್ಯ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಥಲಸೆಮಿಯಾ

- ಥಲಸೆಮಿಯಾವು ಆನುವಂಶಿಕ ರಕ್ತದ ಕಾಯಿಲೆಯಾಗಿದ್ದು (ಪೋಷಕರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜೀನ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಹರಡುತ್ತದೆ) ದೇಹವು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಿಮೋಗ್ಲೋಬಿನ್ ಅನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ (ಇದು ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಕೆಂಪು ರಕ್ತ ಕಣಗಳಲ್ಲಿನ (RBC) ಪ್ರೋಟೀನ್ ಆಗಿದೆ).
- ಲಕ್ಷಣಗಳು - ರಕ್ತಹೀನತೆ, ದುರ್ಬಲ ಮೂಳೆಗಳು, ವಿಳಂಬ ಅಥವಾ ನಿಧಾನ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಪ್ರಮಾಣ (ಆಗಾಗ್ಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಿಂದಾಗಿ), ಕಳಪೆ ಹಸಿವು, ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ಗುಲ್ಮ ಅಥವಾ ಯಕೃತ್ತು ಮತ್ತು ಬಿಳಿಚಿಕೊಂಡ ಚರ್ಮ.
- ಗಮನಿಸಿ - ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಪ್ರವೇಶದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ 20 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು 1,00,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರೋಗಿಗಳು ಸಾಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಭಾರತವನ್ನು ವಿಶ್ವದ ಥಲಸೆಮಿಯಾ ರಾಜಧಾನಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಥಲಸೆಮಿಯಾ ಜೊತೆಗೆ ಇತರ ಎರಡು ರಕ್ತ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಗಳನ್ನು (ಹಿಮೋಫಿಲಿಯಾ ಮತ್ತು ಕುಡಗೋಲು ಕೋಶ ಕಾಯಿಲೆ) 2016 ರ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಮತ್ತು ನೀತಿ ನಿರೂಪಕರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಮೇ 8 ರಂದು ವಿಶ್ವ ಥಲಸೆಮಿಯಾ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಥಲಸೆಮಿಯಾ ಬಾಲ ಸೇವಾ ಯೋಜನೆ (TBSY)

- ಕೋಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಜೊತೆಗಿನ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಆರೋಗ್ಯ ಸಚಿವಾಲಯದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ
- ಉದ್ದೇಶ - ದೇಶಾದ್ಯಂತ 17 ನೋಂದಾಯಿತ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಳೆ ಮಜ್ಜೆ ಕಸಿ (BMT) ಗಾಗಿ ಅರ್ಹ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ 10 ಲಕ್ಷ ರೂ. ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು,

ಮೈತ್ರಿ II: ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಹೊಸ ಗಡಿನಾಡು
ಪಠ್ಯಕ್ರಮ: GS3/ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ
ಸಂದರ್ಭ

- ಪೂರ್ವ ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮುಂಬರುವ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರವಾದ ಮೈತ್ರಿ II ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ, ಇದು ಜನವರಿ 2029 ರೊಳಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಲಿದೆ.

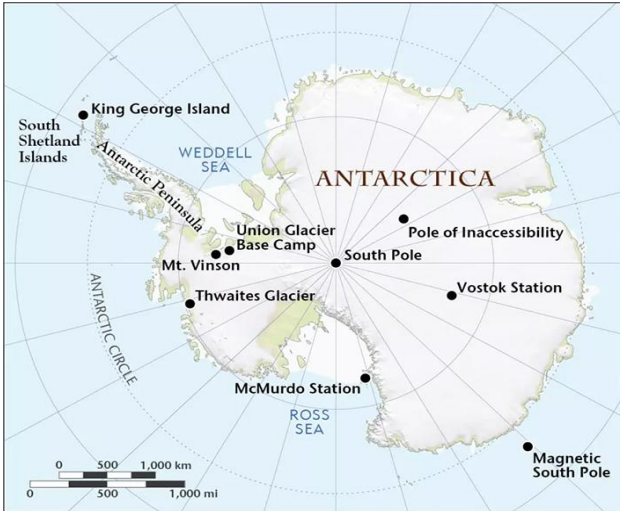
India's Antarctic Presence

- In 1983, India established the **first permanent base in Antarctica** named **Dakshin Gangotri**. However it is no longer in operation.
- India presently has two research stations at Antarctica namely **'Maitri' and 'Bharati'**.

Maitri II

- **Nodal Agency: National Centre for Polar and Ocean Research (NCPOR), Goa.**
- **Estimated Cost: ₹2,000 crore over seven years.**
- **Location: Eastern Antarctica, near the Schirmacher Oasis, replacing the aging Maitri station.**
- **Green Research Base: Designed to operate on renewable energy sources, solar during summer and wind energy year-round, reducing dependence on fossil fuels.**

Additional Information - Antarctica

- Antarctica is the **world's southernmost and fifth largest continent.**
- **Uniqueness** - It is also the world's **highest, driest, windiest, coldest, and iciest continent.**
- The continent is divided into **East Antarctica (Greater Antarctica)** and **West Antarctica (Lesser Antarctica)**. They are separated by **Transantarctic Mountains.**

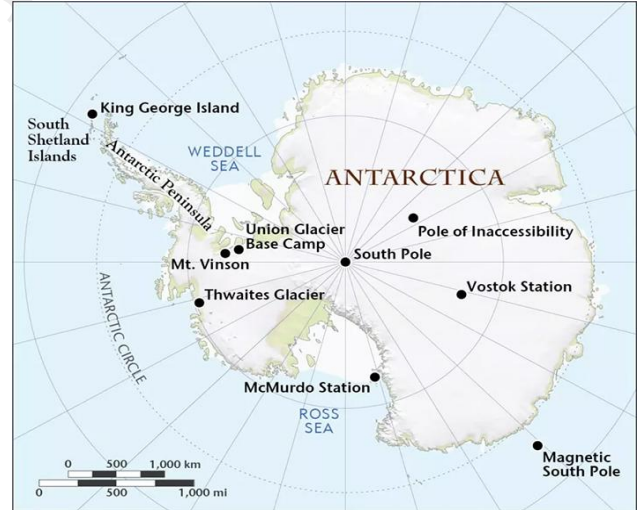
ಭಾರತದ ಅಂಟಾರ್ಟಿಕ್ ಉಪಸ್ಥಿತಿ

- 1983 ರಲ್ಲಿ, ಭಾರತವು ಅಂಟಾರ್ಟಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಗಂಗೋತ್ರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮೊದಲ ಶಾಶ್ವತ ನೆಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಆದರೆ ಅದು ಈಗ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ.
- ಭಾರತವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಂಟಾರ್ಟಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಮೈತ್ರಿ' ಮತ್ತು 'ಭಾರತಿ' ಎಂಬ ಎರಡು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮೈತ್ರಿ II

- ನೋಡಲ್ ಏಜೆನ್ಸಿ: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧ್ರುವ ಮತ್ತು ಸಾಗರ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ (NCPOR), ಗೋವಾ.
- ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚ: ಏಳು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ₹2,000 ಕೋಟಿ.
- ಸ್ಥಳ: ಶಿರ್ಮೇಕರ್ ಓಯಿಸಿಸ್ ಬಳಿಯ ಪೂರ್ವ ಅಂಟಾರ್ಟಿಕ್, ವಯಸ್ಸಾದ ಮೈತ್ರಿ ನಿಲ್ದಾಣವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ.
- ಹಸಿರು ಸಂಶೋಧನಾ ನೆಲೆ: ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಮೂಲಗಳು, ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸೌರಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಪವನ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ, ಇದು ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಇಂಧನಗಳ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ - ಅಂಟಾರ್ಟಿಕ್

- ಅಂಟಾರ್ಟಿಕ್ ವಿಶ್ವದ ದಕ್ಷಿಣದ ಮತ್ತು ಐದನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಖಂಡವಾಗಿದೆ.
- ವಿಶಿಷ್ಟತೆ - ಇದು ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ಎತ್ತರದ, ಒಣ, ಗಾಳಿ ಬೀಸುವ, ಶೀತ ಮತ್ತು ಹಿಮಾವೃತ ಖಂಡವಾಗಿದೆ.
- ಈ ಖಂಡವನ್ನು ಪೂರ್ವ ಅಂಟಾರ್ಟಿಕ್ (ದೊಡ್ಡ ಅಂಟಾರ್ಟಿಕ್) ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಅಂಟಾರ್ಟಿಕ್ (ಸಣ್ಣ ಅಂಟಾರ್ಟಿಕ್) ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಅಂಟಾರ್ಟಿಕ್ ಪರ್ವತಗಳಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

- East Antarctica is composed of older, igneous and metamorphic rocks whereas West Antarctica, is made up of younger, volcanic and sedimentary rock.
- West Antarctica, is part of the "Ring of Fire," a tectonically active area around the Pacific Ocean.
- Mount Erebus, located on Antarctica's Ross Island, is the southernmost active volcano on Earth.
- Longest River: Onyx
- Largest Lake: Vostok

Conservation efforts to protect Antarctica

Antarctica treaty

- The Treaty covers the area south of 60°S latitude.
- It was signed at Washington D.C. in 1959 with the objective of the Demilitarisation of Antarctica.
- The signatories are supposed to bring laws so that no activity in contravention of the treaty takes place.
- India signed the treaty in 1983.

The Convention on the Conservation of Antarctic Marine Living Resources (CCAMLR):

- Signed in - Canberra in 1980
- Objective - to protect and preserve the Antarctic environment and, particularly, for the preservation and conservation of marine living resources in Antarctica.
- India ratified the CCAMLR in 1985.

The Protocol on the Environmental Protection to the Antarctic Treaty (Madrid Protocol)

- Signed in - Madrid in 1991.
- Objective - It aims to strengthen the Antarctic Treaty system and develop a comprehensive regime for the protection of the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems.
- India ratified the Madrid Protocol in 1998.

- ಪೂರ್ವ ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾವು ಹಳೆಯ, ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ರೂಪಾಂತರ ಶಿಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ, ಆದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾವು ಕಿರಿಯ, ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಮತ್ತು ಸೆಡಿಮೆಂಟರಿ ಬಂಡೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.
- ಪಶ್ಚಿಮ ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾವು ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರದ ಸುತ್ತಲಿನ ಟೆಕ್ಟೋನಿಕ್ ಸಕ್ರಿಯ ಪ್ರದೇಶವಾದ "ರಿಂಗ್ ಆಫ್ ಫೈರ್" ನ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.
- ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾದ ರಾಸ್ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಮೌಂಟ್ ಎರೆಬಸ್, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ದಕ್ಷಿಣದ ಸಕ್ರಿಯ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯಾಗಿದೆ.
- ಅತಿ ಉದ್ದದ ನದಿ: ಓನಿಕ್ಸ್
- ಅತಿದೊಡ್ಡ ಸರೋವರ: ವೋಸ್ಟಾಕ್

ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು

ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾ ಒಪ್ಪಂದ

- ಈ ಒಪ್ಪಂದವು 60°S ಅಕ್ಷಾಂಶದ ದಕ್ಷಿಣದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾದಲ್ಲಿ ವಿಸೇನಿಕರಣದ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 1959 ರಲ್ಲಿ ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್ ಡಿ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು.
- ಒಪ್ಪಂದದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯ ಯಾವುದೇ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಡೆಯದಂತೆ ಸಹಿದಾರರು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ತರಬೇಕು.
- ಭಾರತ 1983 ರಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿತು.

ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಸಾಗರ ಜೀವಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕುರಿತ ಸಮಾವೇಶ (CCAMLR):

- 1980 ರಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾನ್ಬೆರಾದಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು
- ಉದ್ದೇಶ - ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಪರಿಸರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ ಜೀವಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ.
- ಭಾರತ 1985 ರಲ್ಲಿ CCAMLR ಅನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿತು.

ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕುರಿತ ಪ್ರೋಟೋಕಾಲ್ (ಮ್ಯಾಡ್ರಿಡ್ ಪ್ರೋಟೋಕಾಲ್)

- 1991 ರಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಡ್ರಿಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು.
- ಉದ್ದೇಶ - ಇದು ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಒಪ್ಪಂದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅವಲಂಬಿತ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಭಾರತವು 1998 ರಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಡ್ರಿಡ್ ಪ್ರೋಟೋಕಾಲನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು.

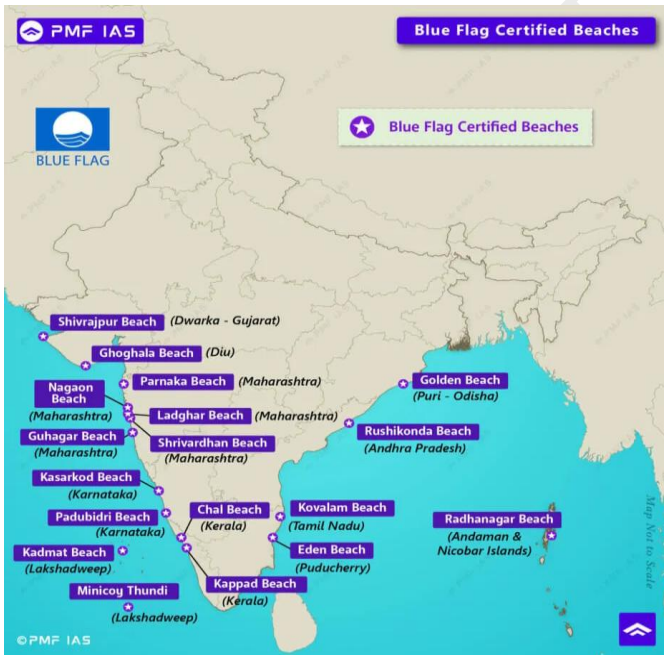
Council of Managers of the National Antarctic Programme (COMNAP)

- India is also a member of the COMNAP which shows the significant position that India holds among the nations involved in Antarctic research.

Indian Antarctic Bill, 2022

- **Objective:** To demilitarize Antarctica; use of Antarctica for peaceful purposes; promote international scientific cooperation in Antarctica.
- **Prohibited activities:** The Bill prohibits certain activities in Antarctica including:
 - Nuclear explosion or disposal of radioactive wastes
 - Discharge of garbage, plastic or other substances into the sea which is harmful to the marine environment.

International Blue Flag Certification Syllabus: GS3/ Environment

In News

- Five beaches in Maharashtra have received the international Blue Flag certification.

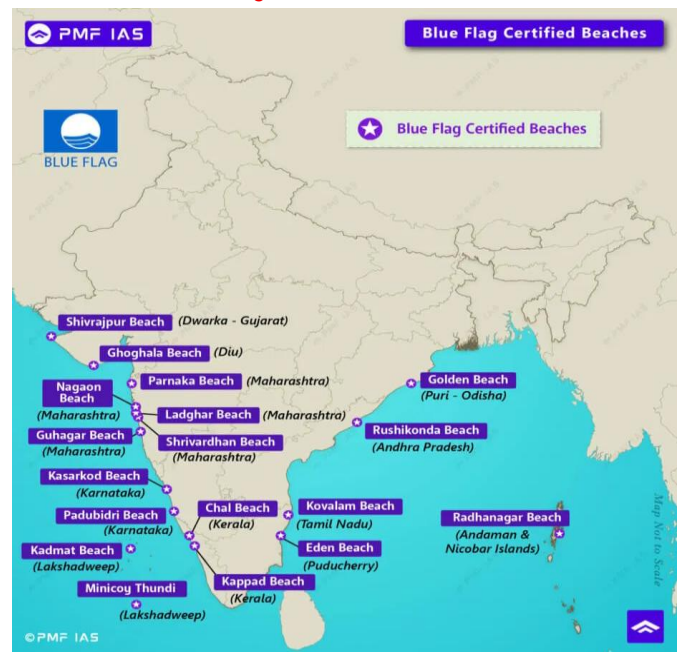
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರ ಮಂಡಳಿ (COMNAP)

- ಭಾರತವು COMNAP ನ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಹೊಂದಿರುವ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಮಸೂದೆ, 2022

- ಉದ್ದೇಶ: ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾವನ್ನು ಸೇನಾಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದು; ಶಾಂತಿಯುತ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾವನ್ನು ಬಳಸುವುದು; ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾದಲ್ಲಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- ನಿಷೇಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು: ಮಸೂದೆಯು ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ, ಅವುಗಳೆಂದರೆ:
 - ಪರಮಾಣು ಸ್ಫೋಟ ಅಥವಾ ವಿಕಿರಣಶೀಲ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ವಿಲೇವಾರಿ
 - ಸಮುದ್ರ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕಾರಕವಾದ ಕಸ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಅಥವಾ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದು.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀಲಿ ಧ್ವಜ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ: GS3/ ಪರಿಸರ

ಸುದ್ದಿಗಳಲ್ಲಿ

- ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಐದು ಕಡಲತೀರಗಳು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀಲಿ ಧ್ವಜ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ.

- The list includes **Shrivardhan and Nagaon beaches, Parnaka, and Guhagar and Ladghar beaches.**

Blue Flag Certification

- **Objective** - 'Blue Flag' is a certification that can be obtained by a **beach, marina, or sustainable boating tourism operator**, and serves as an eco-label.
- **Awarded by** - The certification is awarded by the **Denmark-based non-profit Foundation** for Environmental Education.
- **Parameters** - The certification is accorded based on four major parameters:
 1. Environmental education and information
 2. Bathing water quality
 3. Safety and services at the beaches
 4. Environment management and conservation

Indian Sites under Blue Flag

- There are now a total of 10 sites under Blue Flag Certification.
 1. Shivrajpur - Gujarat
 2. Ghoghla - Diu
 3. Kasargod - Karnataka
 4. Padubidri - Karnataka
 5. Kappad - Kerala
 6. Rushikonda - Andhra Pradesh
 7. Golden - Odisha
 8. Radhanagar - Andaman and Nicobar
 9. Kovalam - TamilNadu
 10. Eden beach - Pondicherry.
 11. Minicoy Thundi (Lakshadweep)
 12. Kadmat (Lakshadweep).
 13. **Shrivardhan (Maharashtra)**
 14. **Nagaon (Maharashtra)**
 15. **Parnaka (Maharashtra)**
 16. **Guhagar (Maharashtra)**
 17. **Ladghar beaches (Maharashtra)**

- ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವರ್ಧನ್ ಮತ್ತು ನಾಗಾಂವ್ ಕಡಲತೀರಗಳು, ಪರ್ನಕ, ಮತ್ತು ಗುಹಾಗರ್ ಮತ್ತು ಲಡ್ಧರ್ ಕಡಲತೀರಗಳು ಸೇರಿವೆ.

ನೀಲಿ ಧ್ವಜ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ

- ಉದ್ದೇಶ - 'ನೀಲಿ ಧ್ವಜ' ಎಂಬುದು ಬೀಚ್, ಮರೀನಾ ಅಥವಾ ಸುಸ್ಥಿರ ದೋಣಿ ವಿಹಾರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ನಿರ್ವಹಕರು ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಸರ-ಲೇಬಲ್ ಆಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ - ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್ ಮೂಲದ ಲಾಭರಹಿತ ಪರಿಸರ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದಿಂದ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ನಿಯತಾಂಕಗಳು - ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ನಿಯತಾಂಕಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ:
 1. ಪರಿಸರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ
 2. ಸ್ನಾನದ ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ
 3. ಕಡಲತೀರಗಳಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳು
 4. ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ನೀಲಿ ಧ್ವಜದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ತಾಣಗಳು

- ಈಗ ನೀಲಿ ಧ್ವಜ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 10 ತಾಣಗಳಿವೆ.
 1. ಶಿವರಾಜಪುರ - ಗುಜರಾತ್
 2. ಘೋಘಲಾ - ದಿಯು
 3. ಕಾಸರಗೋಡು - ಕರ್ನಾಟಕ
 4. ಪಡುಬಿದ್ರಿ - ಕರ್ನಾಟಕ
 5. ಕಪ್ಪಾಡ್ - ಕೇರಳ
 6. ರುಶಿಕೊಂಡ - ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ
 7. ಗೋಲ್ಡನ್ ಬೀಚ್- ಒಡಿಶಾ
 8. ರಾಧಾನಗರ - ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್
 9. ಕೋವಲಂ - ತಮಿಳುನಾಡು
 10. ಈಡನ್ ಬೀಚ್ - ಪಾಂಡಿಚೇರಿ.
 11. ಮಿನಿಕಾಯ್ ತುಂಡಿ (ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ)
 12. ಕಡ್ಮತ್ (ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ).
 13. ಶ್ರೀವರ್ಧನ್ (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ)
 14. ನಾಗಾಂವ್ (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ)
 15. ಪರ್ನಕ (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ)
 16. ಗುಹಾಘರ್ (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ)
 17. ಲಡ್ಧರ್ ಕಡಲತೀರಗಳು (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ)

IUCN World Heritage Outlook 2025

Syllabus: GS3/ Environment

News

- The IUCN World Heritage Outlook 4 revealed a worrying global environmental trend that climate change has emerged as the greatest threat to natural World Heritage sites.

Key Points

- The report finds that **43% of sites face severe climate threats**, while **invasive alien species affect 30%**, and **wildlife and plant diseases are rising sharply**, now impacting 9% of sites, up from just 2% in 2020.
- **Note - Khangchendzonga National Park is the only site rated "Good" in conservation outlook.**
- **Sundarbans National Park has deteriorated from "Good with Some Concerns" (2020) to "Significant Concern" (2025)** due to sea-level rise, salinity, and cyclones.
- **Manas National Park is in significant Concern category persists due to poaching and encroachment.**

Additional information - Khangchendzonga National Park (KNP)

- **World Heritage Site:** Declared a UNESCO mixed World Heritage Site in 2016, meaning it has both **natural and cultural significance**.
- It was also designated as part of the **World Network of Biosphere Reserves in 2018**.
- **Location:** Situated in the **eastern Himalayas on the border of Sikkim state and eastern Nepal**.

Geography and ecosystem:

- Encompasses diverse landscapes from **plains and valleys to mountains, glaciers, and forests**.

IUCN ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ಮುನ್ನೋಟ 2025

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ: GS3/ ಪರಿಸರ

ಸುದ್ದಿ

- IUCN ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ಮುನ್ನೋಟ 4, ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಬೆದರಿಕೆಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ ಎಂಬ ಆತಂಕಕಾರಿ ಜಾಗತಿಕ ಪರಿಸರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- 43% ತಾಣಗಳು ತೀವ್ರ ಹವಾಮಾನ ಬೆದರಿಕೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ, ಆದರೆ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಅನ್ಯಲೋಕದ ಪ್ರಭೇದಗಳು 30% ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ರೋಗಗಳು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ, ಈಗ 9% ತಾಣಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿವೆ, ಇದು 2020 ರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 2% ರಷ್ಟಿತ್ತು ಎಂದು ವರದಿಯು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದೆ.
- ಗಮನಿಸಿ - ಖಾಂಗ್‌ಚೆಂಡ್‌ಜೊಂಗಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ "ಉತ್ತಮ" ಎಂದು ರೇಟಿಂಗ್ ಪಡೆದ ಏಕೈಕ ತಾಣವಾಗಿದೆ.
- ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟ ಏರಿಕೆ, ಲವಣಾಂಶ ಮತ್ತು ಚಂಡಮಾರುತಗಳಿಂದಾಗಿ ಸುಂದರಬನ್ಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವು "ಕೆಲವು ಕಾಳಜಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು" (2020) ನಿಂದ "ಗಮನಾರ್ಹ ಕಾಳಜಿಯೊಂದಿಗೆ" (2025) ಗೆ ಕ್ಷೀಣಿಸಿದೆ.
- ಬೇಟೆಯಾಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಅತಿಕ್ರಮಣದಿಂದಾಗಿ ಮಾನಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವು ಗಮನಾರ್ಹ ಕಾಳಜಿಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ - ಖಾಂಗ್‌ಚೆಂಡ್‌ಜೊಂಗಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ (KNP)

- ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣ: 2016 ರಲ್ಲಿ ಯುನೆಸ್ಕೋ ಮಿಶ್ರ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣವೆಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ, ಅಂದರೆ ಇದು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಇದನ್ನು 2018 ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಜೀವಗೋಳ ಮೀಸಲು ಜಾಲದ ಭಾಗವಾಗಿಯೂ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲಾಯಿತು.
- ಸ್ಥಳ: ಸಿಕ್ಕಿಂ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ನೇಪಾಳದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪೂರ್ವ ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿದೆ.

ಭೌಗೋಳಿಕತೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:

- ಬಯಲು ಮತ್ತು ಕಣಿವೆಗಳಿಂದ ಪರ್ವತಗಳು, ಹಿಮನದಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಡುಗಳವರೆಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಭೂದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

- Home to the **world's third-highest peak, Mt. Khangchendzonga.**
- It contains the **26 km long Zemu Glacier.**
- Recognized for the widest and most extensive zone of krummholz (stunted forest) in the Himalayan region.

Biodiversity:

- **Flora:** Includes a vast number of **medicinal plants, orchids, rhododendrons,** and a significant portion of India's flowering plants.
- **Fauna:** A haven for a wide variety of species, including:
 - **Mammals:** Snow leopard, red panda, Himalayan black bear, musk deer, golden cat, clouded leopard, and Tibetan wolf.
 - **Birds:** Over 300 bird species, including the **blood pheasant (Sikkim's state bird), Himalayan monal, and satyr tragopan.**
 - **Others:** Reptiles, amphibians, and various insects.

Exercise AUSTRAHIND 2025

Syllabus: GS3/Defence

In News

- The 4th edition of Exercise AUSTRAHIND 2025 began in Australia.

AUSTRAHIND 2025

- Launched in-2022
- It is an annual bilateral military exercise, held alternately in India and Australia.

Kenton R. Miller Award

Syllabus: Miscellaneous

- ವಿಶ್ವದ ಮೂರನೇ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಶಿಖರವಾದ ಮೌಂಟ್ ಖಾಂಗ್‌ಚೆಂಡ್‌ಜೊಂಗ್ಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು 26 ಕಿ.ಮೀ ಉದ್ದದ ಜೆಮು ಹಿಮನದಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಹಿಮಾಲಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಕ್ರುಮ್‌ಹೋಲ್ಟ್ (ಕುಂಠಿತ ಅರಣ್ಯ) ದ ಅಗಲ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ವಲಯಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ:

- ಸಸ್ಯವರ್ಗ: ಅಪಾರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳು, ಆರ್ಕಿಡ್‌ಗಳು, ರೋಡೋಡೆಂಡ್ರನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಹೊಬಿಡುವ ಸಸ್ಯಗಳ ಗಮನಾರ್ಹ ಭಾಗವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗ: ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ತಾಣ:
 - ಸಸ್ತನಿಗಳು: ಹಿಮ ಚಿರತೆ, ಕೆಂಪು ಪಾಂಡಾ, ಹಿಮಾಲಯದ ಕಪ್ಪು ಕರಡಿ, ಕಸ್ತೂರಿ ಜಿಂಕೆ, ಚಿನ್ನದ ಬೆಕ್ಕು, ಮೋಡದ ಚಿರತೆ ಮತ್ತು ಟಿಬೆಟಿಯನ್ ತೋಳ.
 - ಪಕ್ಷಿಗಳು: ರಕ್ತದ ಫೆಸೆಂಟ್ (ಸಿಕ್ಕಿಮ ರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷಿ), ಹಿಮಾಲಯದ ಮೊನಾಲ್ ಮತ್ತು ಸ್ಯಾಟಿರ್ ಟ್ರಾಗೋಪನ್ ಸೇರಿದಂತೆ 300 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು.
 - ಇತರೆ: ಸರೀಸೃಪಗಳು, ಉಭಯಚರಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಕೀಟಗಳು.

AUSTRAHIND ವ್ಯಾಯಾಮ 2025

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ: GS3/ರಕ್ಷಣಾ

ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ

- AUSTRAHIND 2025 ವ್ಯಾಯಾಮದ 4 ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.

AUSTRAHIND 2025

- 2022 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು
- ಇದು ವಾರ್ಷಿಕ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಮಿಲಿಟರಿ ವ್ಯಾಯಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಭಾರತ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಕೆಂಟನ್ ಆರ್. ಮಿಲ್ಲರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ: ಇತರೆ

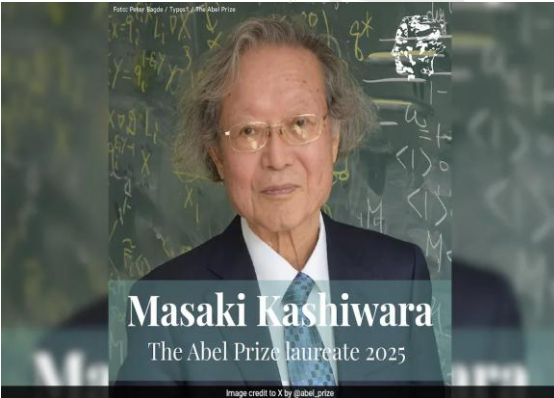
Context

- **Dr Sonali Ghosh, Field Director of Kaziranga National Park became the first Indian to receive the prestigious WCPA-Kenton Miller Award at the IUCN World Conservation Congress held in Abu Dhabi, UAE.**

Kenton R. Miller Award

- **Established in - 2006**
- **Awarding organisation** - It is presented every two years by the **World Commission on Protected Areas (WCPA).**
- **Note - WCPA is one of the six technical commissions of the International Union for Conservation of Nature (IUCN).**
- **Objective** - The award honors individuals who demonstrate **innovation and leadership in conserving national parks and protected areas**, particularly in ensuring their long-term sustainability.
- **Named after - Dr. Kenton R. Miller, a former IUCN Director General and a prominent global leader in protected area management.**

Abel Prize 2025 Syllabus: Miscellaneous

Context

- **Japanese mathematician Masaki Kashiwara was awarded the Abel Prize 2025 for contributions to algebraic analysis and representation theory.**

ಸಂದರ್ಭ

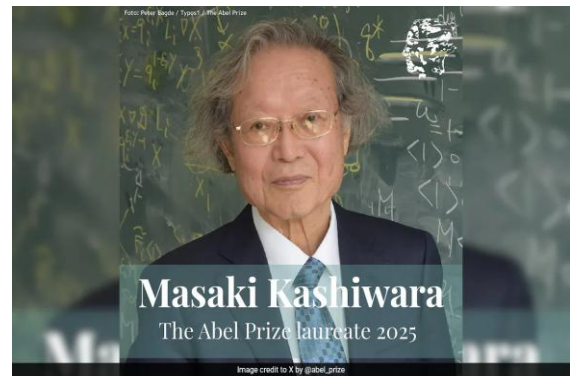
- ಕಾಜಿರಂಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಕ್ಷೇತ್ರ ನಿರ್ದೇಶಕಿ ಡಾ. ಸೋನಾಲಿ ಘೋಷ್, ಯುಎಇಯ ಅಬುಧಾಬಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ IUCN ವಿಶ್ವ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ WCPA-ಕೆಂಟನ್ ಮಿಲ್ಲರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯರಾದರು.

ಕೆಂಟನ್ ಆರ್. ಮಿಲ್ಲರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

- 2006 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು
- ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡುವ ಸಂಸ್ಥೆ - ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ವಿಶ್ವ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಆಯೋಗ (WCPA) ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಗಮನಿಸಿ - WCPA ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಒಕ್ಕೂಟದ (IUCN) ಆರು ತಾಂತ್ರಿಕ ಆಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- ಉದ್ದೇಶ - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅವುಗಳ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಸುಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ನಾವೀನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗೌರವಿಸುತ್ತದೆ.
- ಐಯುಸಿಎನ್ ಮಾಜಿ ಮಹಾನಿರ್ದೇಶಕ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಜಾಗತಿಕ ನಾಯಕ ಡಾ. ಕೆಂಟನ್ ಆರ್. ಮಿಲ್ಲರ್ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2025

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ: ವಿವಿಧ

ಸಂದರ್ಭ

- ಬೀಜಗಣಿತ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಗಳಿಗಾಗಿ ಜಪಾನಿನ ಗಣಿತಜ್ಞ ಮಸಾಕಿ ಕಾಶಿವಾರ ಅವರಿಗೆ 2025 ರ ಅಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು.

Contributions of Masaki Kashiwara

- He pioneered the **theory of D-modules, an algebraic framework to study systems of linear partial differential equations (PDEs)**.
- His work on sheaf theory, deepened understanding of how local analytical data connects to global geometric structure.

Abel Prize

- It is an **international award recognizing outstanding scientific work in mathematics**, often considered the equivalent of a Nobel Prize for mathematicians.
- **Named after** - 19th-century Norwegian mathematician **Niels Henrik Abel**.
- **Awarded by:** The **Norwegian Academy of Science and Letters** on behalf of the Government of Norway.
- It can be **awarded to mathematicians of any age and nationality**.

Notable Laureates

- **Jean-Pierre Serre:** First laureate (2003) for contributions in algebraic geometry and topology.
- **Srinivasa S. R. Varadhan:** Indian-origin mathematician, won in 2007.
- **Michel Talagrand (France)** For contributions to **probability theory and functional analysis won in 2024**.

Civil Registration System (CRS) 2023 Report Syllabus: GS1 / Society and GS2 / Governance

Context

- The Registrar General of India (RGI) released the “Vital Statistics of India Based on the Civil Registration System (CRS)”,

Key Findings of the CRS 2023 Report

- **Births Registered: 2.52 crore** births were registered in 2023

ಮಸಾಕಿ ಕಾಶಿವಾರ ಅವರ ಕೊಡುಗೆಗಳು

- ಅವರು ಡಿ-ಮಾಡ್ಯೂಲ್ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರವರ್ತಕರು, ಇದು ರೇಖೀಯ ಭಾಗಶಃ ಭೇದಾತ್ಮಕ ಸಮೀಕರಣಗಳ (PDEs) ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಿರುವ ಬೀಜಗಣಿತ ಚೌಕಟ್ಟು.
- ಶೀಫ್ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಮೇಲಿನ ಅವರ ಕೆಲಸವು, ಸ್ಥಳೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ದತ್ತಾಂಶವು ಜಾಗತಿಕ ಜ್ಯಾಮಿತೀಯ ರಚನೆಗೆ ಹೇಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ ಎಂಬುದರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಆಳಗೊಳಿಸಿತು.

ಅಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

- ಇದು ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಣಿತಜ್ಞರಿಗೆ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಸಮಾನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- 19 ನೇ ಶತಮಾನದ ನಾರ್ವೇಜಿಯನ್ ಗಣಿತಜ್ಞ ನೀಲ್ಸ್ ಹೆನ್ರಿಕ್ ಅಬೆಲ್ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ.
- ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡುವವರು : ನಾರ್ವೇಜಿಯನ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಲೆಟರ್ಸ್ ನಾರ್ವೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ.
- ಇದನ್ನು ಯಾವುದೇ ವಯಸ್ಸಿನ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಗಣಿತಜ್ಞರಿಗೆ ನೀಡಬಹುದು.

ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರು

- ಜೀನ್-ಪಿಯರೆ ಸೆರ್ರೆ: ಬೀಜಗಣಿತ ಜ್ಯಾಮಿತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿನ ಕೊಡುಗೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮೊದಲ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ (2003).
- ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಎಸ್. ಆರ್. ವರಧನ್: ಭಾರತೀಯ ಮೂಲದ ಗಣಿತಜ್ಞ, 2007 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದರು.
- ಮೈಕೆಲ್ ತಲಗ್ರಾಂಡ್ (ಫ್ರಾನ್ಸ್) ಸಂಭವನೀಯತೆ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಗಳಿಗಾಗಿ 2024 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದರು.

ನಾಗರಿಕ ನೋಂದಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (CRS) 2023 ವರದಿ

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ: GS1 / ಸಮಾಜ ಮತ್ತು GS2 / ಆಡಳಿತ

ಸಂದರ್ಭ

- ಭಾರತದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಜನರಲ್ (RGI) “ನಾಗರಿಕ ನೋಂದಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (CRS) ಆಧರಿಸಿದ ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು” ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು.

CRS 2023 ವರದಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು

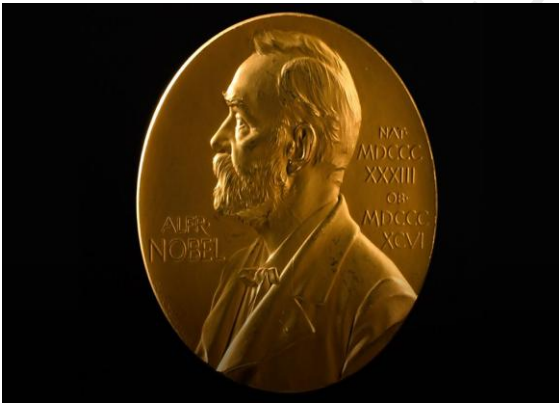
- ನೋಂದಾಯಿಸಲಾದ ಜನನಗಳು: 2023 ರಲ್ಲಿ 2.52 ಕೋಟಿ ಜನನಗಳು ನೋಂದಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು

- **Deaths Registered: 86.6 lakh** deaths were registered in 2023
- **Sex Ratio at Birth (SRB):** is the number of female births per 1,000 male births
 - **Lowest SRB: Jharkhand (899)**, Bihar (900), Telangana (906), Maharashtra (909), Gujarat (910), Haryana (911), and Mizoram (911).
 - **Highest SRB: Arunachal Pradesh (1,085)**, Nagaland (1,007), Goa (973), Tripura (972), and Kerala (967).

Additional Information - Civil Registration System (CRS)

- It is a **unified process** for the continuous, permanent, and compulsory **recording of vital events such as births, deaths, and stillbirths.**
- It **does not include registration of marriages or divorces.**
- The **system operates under the Registration of Births and Deaths (RBD) Act, 1969**, which mandates compulsory reporting of all births and deaths.

Nobel Prize 2025 Winners List

Context

- The **2025 Nobel Prizes in six categories — Physics, Chemistry, Physiology or Medicine, Literature, Peace, and Economic Sciences — were awarded.**

- **ನೋಂದಾಯಿಸಲಾದ ಸಾವುಗಳು:** 2023 ರಲ್ಲಿ 86.6 ಲಕ್ಷ ಸಾವುಗಳು ನೋಂದಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು
- **ಜನನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಅನುಪಾತ (SRB):** 1,000 ಪುರುಷ ಜನನಗಳಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಜನನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
 - **ಕಡಿಮೆ SRB:** ಜಾರ್ಖಂಡ್ (899), ಬಿಹಾರ (900), ತೆಲಂಗಾಣ (906), ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ (909), ಗುಜರಾತ್ (910), ಹರಿಯಾಣ (911), ಮತ್ತು ಮಿಜೋರಾಂ (911).
 - **ಅತ್ಯಧಿಕ SRB:** ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ (1,085), ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್ (1,007), ಗೋವಾ (973), ತ್ರಿಪುರ (972), ಮತ್ತು ಕೇರಳ (967).

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ - ನಾಗರಿಕ ನೋಂದಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (CRS)

- ಇದು ಜನನಗಳು, ಸಾವುಗಳು ಮತ್ತು ಮೃತ ಜನನಗಳಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಗಳ ನಿರಂತರ, ಶಾಶ್ವತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ದಾಖಲಾತಿಗಾಗಿ ಏಕೀಕೃತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಮದುವೆಗಳು ಅಥವಾ ವಿಚ್ಛೇದನಗಳ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿಲ್ಲ.
- ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಜನನ ಮತ್ತು ಮರಣಗಳ ನೋಂದಣಿ (RBD) ಕಾಯ್ದೆ, 1969 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಜನನ ಮತ್ತು ಮರಣಗಳ ವರದಿಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

2025 ರ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರ ಪಟ್ಟಿ

ಸಂದರ್ಭ

- ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ, ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ, ಶರೀರಶಾಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ಔಷಧ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಗಳು - ಆರು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ 2025 ರ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು.

Nobel Prize

- It is a set of **prestigious international awards given annually for outstanding achievements**.
- Recipients of the prize are called **Laureates**.
- It was **established by the will of Swedish inventor Alfred Nobel (the inventor of dynamite)**.
- The **first Nobel Prizes were awarded in 1901**, and they have been awarded annually since then. They were not awarded during World War I (1914–1918) and II (1939–1945).
- It is **formally presented on December 10, the anniversary of Nobel's death in 1896**.
- **Given in 6 fields: Physics, Chemistry, Physiology or Medicine, Literature, Peace, and Economic Sciences**.
- Prize in **Economic Sciences was introduced in 1968** by Sveriges Riksbank (Swedish central bank)
- A **Nobel Prize can be shared by up to three individuals**. In the case of the **peace prize, it can also be awarded to an organisation**.
- To become a Nobel Prize laureate one must be nominated for a prize by an eligible nominator. **Self-nomination is not allowed**.
- The **Nobel Prize cannot be awarded posthumously**. However, since 1974, if the recipient dies after the prize has been announced, they can still be awarded it

Note

- **First Indian Nobel Laureate was Rabindranath Tagore, for Literature (1913)**.
- **The first Indian woman Nobel Laureate was Mother Teresa, for Peace (1979)**.

ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

- ಇದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಧನೆಗಳಿಗಾಗಿ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳ ಗುಂಪಾಗಿದೆ.
- ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಪಡೆದವರನ್ನು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದನ್ನು ಸ್ವೀಡಿಷ್ ಸಂಶೋಧಕ ಆಲ್ಫ್ರೆಡ್ ನೊಬೆಲ್ (ಡೈನಾಮೈಟ್ ಸಂಶೋಧಕ) ಅವರ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ಮೊದಲ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು 1901 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಯಿತು, ಮತ್ತು ಅಂದಿನಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲ ಮಹಾಯುದ್ಧ (1914-1918) ಮತ್ತು II (1939-1945) ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ.
- ಇದನ್ನು ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ 1896 ರಲ್ಲಿ ನೊಬೆಲ್ ಅವರ ಮರಣದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವವಾದ ಡಿಸೆಂಬರ್ 10 ರಂದು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ, ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ, ಶರೀರಶಾಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ಔಷಧ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಎಂಬ 6 ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಆರ್ಥಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು 1968 ರಲ್ಲಿ ಸ್ವೆರಿಜನ್ ರಿಕ್ಸ್ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಸ್ವೀಡಿಷ್ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕ್) ಪರಿಚಯಿಸಿತು.
- ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಗರಿಷ್ಠ ಮೂರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಶಾಂತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅದನ್ನು ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸಹ ನೀಡಬಹುದು.
- ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರಾಗಲು ಅರ್ಹ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಕರು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ವಯಂ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಅನುಮತಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ಮರಣೋತ್ತರವಾಗಿ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ, 1974 ರಿಂದ, ಬಹುಮಾನ ಘೋಷಿಸಿದ ನಂತರ ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರು ಮರಣಹೊಂದಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.

ಗಮನಿಸಿ

- ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರು ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟ್ಯಾಗೋರ್ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ (1913)
- ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳಾ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರು ಮದರ್ ತೆರೆಸಾ, ಶಾಂತಿಗಾಗಿ (1979).

NOBEL PRIZE PMF IAS

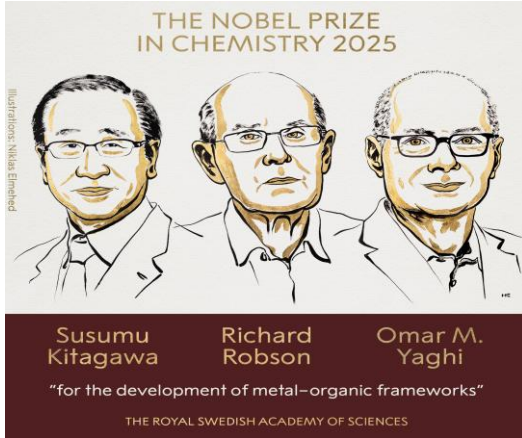
- Set of prestigious international awards given annually for outstanding achievements.
- Formally presented on **10 December**, Nobel's death anniversary (1896).
- Established by the will of Swedish inventor Alfred Nobel (the inventor of dynamite).
- Only eligible nominators can nominate; self-nomination not allowed.
- Up to **three** people can share a Nobel Prize.
- First awarded in **1901**; paused during World Wars I & II.
- Not awarded posthumously; since 1974, if a recipient dies after the announcement, the award still stands.
- 6 Fields**: Physics, Chemistry, Physiology or Medicine, Literature, Peace, Economics.
- Prize in Economic Sciences added in 1968 by Sveriges Riksbank (Swedish central bank).
- Norwegian Nobel Committee (for peace)
- Swedish Academy (for literature)
- Nobel Assembly at the Karolinska Institute (for medicine)
- The Royal Swedish Academy of Sciences (for physics, chemistry & economics)
- Prizes awarded by
- First Indian Nobel Laureate: **Rabindranath Tagore** for Literature (1913)
- Recipients of the prize are called **Laureates**
- First Indian woman Nobel Laureate: **Mother Teresa** for Peace (1979)

NOBEL PRIZE PMF IAS

- Set of prestigious international awards given annually for outstanding achievements.
- Formally presented on **10 December**, Nobel's death anniversary (1896).
- Established by the will of Swedish inventor Alfred Nobel (the inventor of dynamite).
- Only eligible nominators can nominate; self-nomination not allowed.
- Up to **three** people can share a Nobel Prize.
- First awarded in **1901**; paused during World Wars I & II.
- Not awarded posthumously; since 1974, if a recipient dies after the announcement, the award still stands.
- 6 Fields**: Physics, Chemistry, Physiology or Medicine, Literature, Peace, Economics.
- Prize in Economic Sciences added in 1968 by Sveriges Riksbank (Swedish central bank).
- Norwegian Nobel Committee (for peace)
- Swedish Academy (for literature)
- Nobel Assembly at the Karolinska Institute (for medicine)
- The Royal Swedish Academy of Sciences (for physics, chemistry & economics)
- Prizes awarded by
- First Indian Nobel Laureate: **Rabindranath Tagore** for Literature (1913)
- Recipients of the prize are called **Laureates**
- First Indian woman Nobel Laureate: **Mother Teresa** for Peace (1979)

Nobel Prize in Chemistry 2025

THE NOBEL PRIZE IN CHEMISTRY 2025

Illustrations: Niklas Elmehed

Susumu Kitagawa **Richard Robson** **Omar M. Yaghi**

"for the development of metal-organic frameworks"

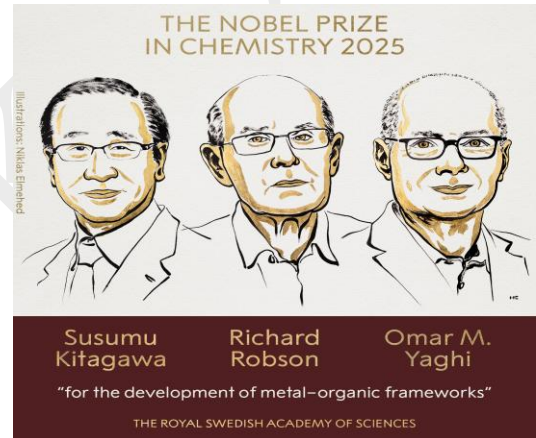
THE ROYAL SWEDISH ACADEMY OF SCIENCES

- Awarded by - Royal Swedish Academy of Sciences
- Awardees - Susumu Kitagawa (Japan), Richard Robson (Australia), and Omar M. Yaghi (USA)
- Achievement - for their groundbreaking development of metal-organic frameworks (MOFs).

Additional Information - Metal-Organic Frameworks (MOFs)

- They are crystalline, porous materials made of metal ions as "nodes" connected by organic molecules called "linkers."
- **Functionality:** Their lattice structure creates large cavities that can store substances, catalyse reactions, or conduct electricity.

ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2025

THE NOBEL PRIZE IN CHEMISTRY 2025

Illustrations: Niklas Elmehed

Susumu Kitagawa **Richard Robson** **Omar M. Yaghi**

"for the development of metal-organic frameworks"

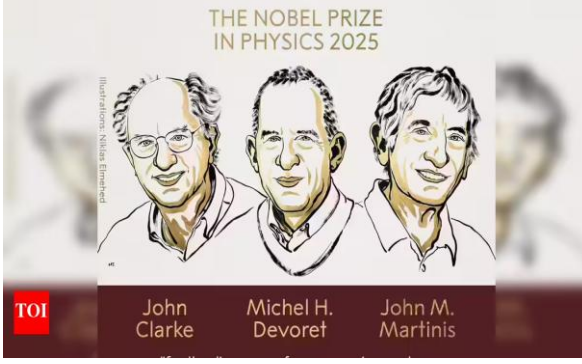
THE ROYAL SWEDISH ACADEMY OF SCIENCES

- ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿದವರು - ರಾಯಲ್ ಸ್ವೀಡಿಷ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸಸ್
- ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು - ಸುಸುಮು ಕಿಟಾಗಾವಾ (ಜಪಾನ್), ರಿಚರ್ಡ್ ರಾಬ್ಸನ್ (ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ), ಮತ್ತು ಒಮರ್ ಎಂ. ಯಾಗಿ (ಯುಎಸ್ಎ)
- ಸಾಧನೆ - ಲೋಹ-ಸಾವಯವ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳ (MOF ಗಳು) ಮುಂಚೂಣಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ - ಲೋಹ-ಸಾವಯವ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳು (MOF ಗಳು)

- ಅವು "ಲಿಂಕರ್‌ಗಳು" ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಸಾವಯವ ಅಣುಗಳಿಂದ ಸಂವರ್ತಗೊಂಡಿರುವ "ನೋಡ್‌ಗಳಾಗಿ" ಲೋಹದ ಅಯಾನುಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ಫಟಿಕದಂತಹ, ಸರಂಧ್ರ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿವೆ.
- ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕತೆ: ಅವುಗಳ ಜಾಲರಿ ರಚನೆಯು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ವೇಗಗೊಳಿಸುವ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯುತ್ ನಡೆಸುವ ದೊಡ್ಡ ಕುಳಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.

Nobel Prize in Physics 2025

- Awarded by - Royal Swedish Academy of Sciences
- Awardees - John Clarke (UK), Michel Devoret (France), and John Martinis (USA)
- Achievement - for the discovery of macroscopic quantum mechanical tunnelling and energy quantisation in an electric circuit.
- Their discovery confirmed that quantum phenomena, once thought limited to subatomic particles, can also manifest in macroscopic systems, expanding the boundaries of quantum mechanics.

Nobel Prize in Physiology or Medicine 2025

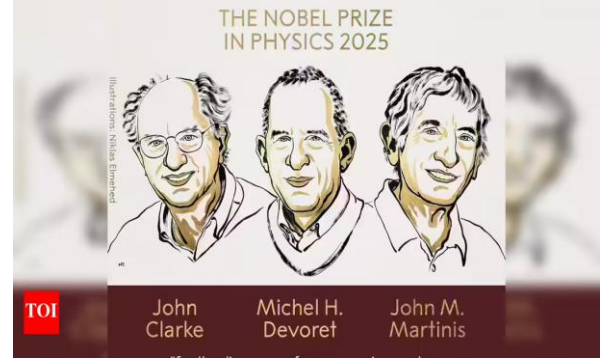

- Awarded by - Nobel Assembly at the Karolinska Institute in Stockholm, Sweden, for outstanding contributions to medical research.

Awardees -

1. Shimon Sakaguchi (Japan) received the award for discovering regulatory T-cells.

ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2025

- ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿದವರು - ರಾಯಲ್ ಸ್ವೀಡಿಷ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸಸ್
- ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು - ಜಾನ್ ಕ್ಲಾರ್ಕ್ (ಯುಕೆ), ಮೈಕೆಲ್ ಡೆವೋರೆಟ್ (ಫ್ರಾನ್ಸ್), ಮತ್ತು ಜಾನ್ ಮಾರ್ಟಿನಿಸ್ (ಯುಎಸ್ಎ)
- ಸಾಧನೆ - ವಿದ್ಯುತ್ ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಕ್ರೋಸ್ಕೋಪಿಕ್ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ಸ್ ಟನಲಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ಕ್ವಾಂಟೀಕರಣದ ಆವಿಷ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ.
- ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಬ್ ಅಟಾಂಮಿಕ್ ಕಣಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಮ್ಯಾಕ್ರೋಸ್ಕೋಪಿಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಬಹುದು, ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ಸ್‌ನ ಗಡಿಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಅವರ ಸಂಶೋಧನೆಯು ದೃಢಪಡಿಸಿತು.

ಶರೀರಶಾಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ವೈದ್ಯಕೀಯದಲ್ಲಿ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2025

- ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೊಡುಗೆಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ವೀಡನ್‌ನ ಸ್ಕಾನ್‌ಹೋಮ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಕರೋಲಿನ್ಸ್ಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನೊಬೆಲ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಿಂದ ನೀಡಲಾಯಿತು.

ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು -

1. ನಿಯಂತ್ರಕ ಟಿ-ಕೋಶಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಮನ್ ಸಕಾಗುಚಿ (ಜಪಾನ್) ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು.

2. **Mary E. Brunkow and Fred Ramsdell (USA) were honoured for identifying the Foxp3 gene, which controls immune regulation.**

- **Significance of the discovery** - groundbreaking discoveries concerning **peripheral immune tolerance that prevents the immune system from harming the body.**

Did you know?

- **First Laureate:** In 1901, **Emil von Behring** received it for **developing serum therapy to treat diphtheria.**
- **Indian-Origin Laureate:** In 1968, **Har Gobind Khorana** became the first Indian winner for **decoding the genetic code guiding protein synthesis.**

- ಮೇರಿ ಇ. ಬ್ರಂಕೋವ್ ಮತ್ತು ಫ್ರೆಡ್ ರಾಮ್ಸ್‌ಡೆಲ್ (ಯುಎಸ್‌ಎ) ಅವರನ್ನು ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣಾ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಫಾಕ್ಸ್‌ಪಿ 3 ಜೀನ್ ಅನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು.
- ಆವಿಷ್ಕಾರದ ಮಹತ್ವ - ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ದೇಹಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗದಂತೆ ತಡೆಯುವ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣಾ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು.

ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

- ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ: 1901 ರಲ್ಲಿ, ಡಿಫ್ಟೀರಿಯಾ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಸೀರಮ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಎಮಿಲ್ ವಾನ್ ಬೆಹಿಂಗ್ ಇದನ್ನು ಪಡೆದರು.
- ಭಾರತೀಯ ಮೂಲದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ: 1968 ರಲ್ಲಿ, ಪ್ರೋಟೀನ್ ಸಂಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಜೆನೆಟಿಕ್ ಕೋಡ್ ಅನ್ನು ಡಿಕೋಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಹರ್ ಗೋಬಿಂದ್ ಖೋರಾನಾ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ವಿಜೇತರಾದರು.

Nobel Prize in Economics 2025

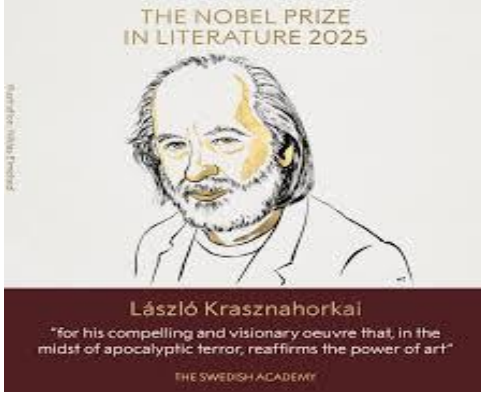
- **Awarded by - Royal Swedish Academy of Sciences**
- **Awardees - Joel Mokyr, Philippe Aghion and Peter Howitt**
- **Achievement - for having explained innovation-driven economic growth**”.
- **The official name for the Nobel Prize in Economics is the Sveriges Riksbank Prize in Economic Sciences in Memory of Alfred Nobel.**
- **It was established in 1968 by Sweden’s central bank (Sveriges Riksbank) in memory of Alfred Nobel, and first awarded in 1969.**

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2025

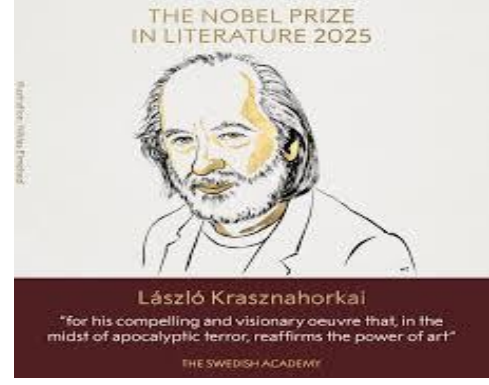
- ರಾಯಲ್ ಸ್ವೀಡಿಷ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸಸ್ ನಿಂದ ನೀಡಲಾಗಿದೆ
- ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು - ಜೋಯೆಲ್ ಮೊಕಿರ್, ಫಿಲಿಪ್ ಅಫಿಯಾನ್ ಮತ್ತು ಪೀಟರ್ ಹೋವಿಟ್ “
- ಸಾಧನೆ - ನಾವೀನ್ಯತೆ-ಬಾಲಿತ ಅರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ”.
- ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಅಧಿಕೃತ ಹೆಸರು ಆಲ್ಫ್ರೆಡ್ ನೊಬೆಲ್ ಅವರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಅರ್ಥಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ವೆರಿಜನ್ ರಿಕ್ಸ್‌ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.
- ಇದನ್ನು 1968 ರಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಡನ್‌ನ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಸ್ವೆರಿಜನ್ ರಿಕ್ಸ್‌ಬ್ಯಾಂಕ್) ಆಲ್ಫ್ರೆಡ್ ನೊಬೆಲ್ ಅವರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು ಮತ್ತು ಮೊದಲು 1969 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಯಿತು.

Nobel Prize in Literature 2025

- Awarded by - Royal Swedish Academy of Sciences
- Awardee - to Hungarian novelist and screenwriter László Krasznahorkai.
- He is known for distinct long sentences that can span dozens of pages, his acclaimed works include **Satantango (1985)** and **The Melancholy of Resistance (1989)**.

ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2025

- ರಾಯಲ್ ಸ್ವೀಡಿಷ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸಸ್ ನಿಂದ ನೀಡಲಾಗಿದೆ
- ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು - ಹಂಗೇರಿಯನ್ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಕಥೆಗಾರ ಲಾಸ್ಲೋ ಕ್ರಾಸ್ನಾಹೋರ್ಕೈ ಅವರಿಗೆ.
- ಅವರು ದಜನ್ಗಟ್ಟಲೆ ಪುಟಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಬಹುದಾದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ದೀರ್ಘ ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಟಾಂಟಾಂಗೋ (1985) ಮತ್ತು ದಿ ಮೆಲಾಂಕಲಿ ಆಫ್ ರೆಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ (1989) ಸೇರಿವೆ.

Nobel Peace Prize 2025

- Awarded by - Norwegian Nobel Committee
- Awardee - to Venezuelan opposition leader María Corina Machado.
- Achievement - She was honoured for promoting democratic rights and advocating a peaceful transition from dictatorship to democracy in Venezuela.
- Political Role: Machado, the leader of the **Vente Venezuela party**, has mobilised civic movements demanding judicial independence, electoral transparency, and human rights protection.

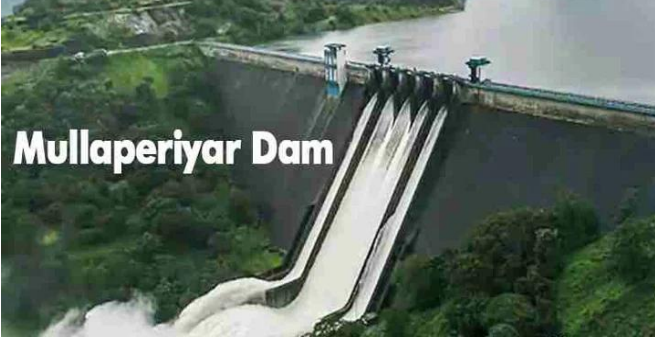
2025 ರ ನೊಬೆಲ್ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

- ನಾರ್ವೇಜಿಯನ್ ನೊಬೆಲ್ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಪ್ರದಾನ
- ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು - ವೆನೆಜುವೆಲಾದ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕಿ ಮಾರಿಯಾ ಕೊರಿನಾ ಮಚಾದೊ ಅವರಿಗೆ.
- ಸಾಧನೆ - ವೆನೆಜುವೆಲಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯುತ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು.
- ರಾಜಕೀಯ ಪಾತ್ರ: ವೆಂಟೆ ವೆನೆಜುವೆಲಾ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕಿ ಮಚಾದೊ, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಚುನಾವಣಾ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುವ ನಾಗರಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

Strengthening and Safeguarding Dams in India

Syllabus: GS3/Infrastructure; Disaster Management

Context

- Recently, the Supreme Court of India issued notices to various stakeholders calling for urgent directions to reinforce the aging structure of the 130-year-old Mullaperiyar dam.

Mullaperiyar Dam

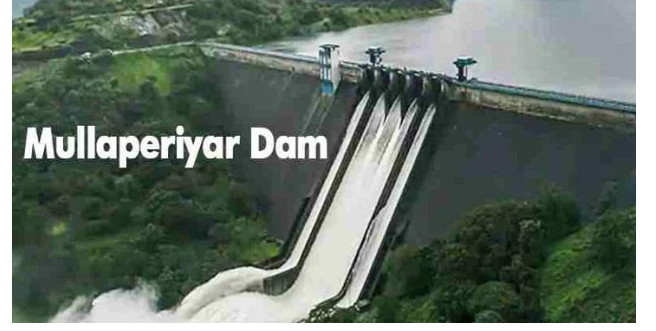
- It is a gravity dam built on the Periyar River in the Idukki district of Kerala that was constructed between 1887 and 1895.
- The dam is operated and maintained by Tamil Nadu, under a 999-year lease agreement signed in 1886 between the Maharaja of Travancore and the British government.
- It diverts water to the Vaigai basin in Tamil Nadu for irrigation across 68,558 hectares.

India's Dam Landscape - According to the National Register of Large Dams (NRLD) maintained by the Central Water Commission (CWC)

- India ranks third globally — after China and the United States — in the number of large dams, with over 6,000 operational dams.
- Functions of Dams - irrigation (supporting agriculture across vast regions); hydropower generation; flood control; and drinking water supply.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿಸುವುದು

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ: GS3/ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ; ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ

ಸಂದರ್ಭ

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, 130 ವರ್ಷ ಹಳೆಯದಾದ ಮುಲ್ಲಪೆರಿಯಾರ್ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ವಯಸ್ಸಾದ ರಚನೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ತುರ್ತು ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಿ ಭಾರತದ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ವಿವಿಧ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ನೋಟೀಸ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಿತು.

ಮುಲ್ಲಪೆರಿಯಾರ್ ಅಣೆಕಟ್ಟು

- ಇದು ಕೇರಳದ ಇಡುಕ್ಕಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪೆರಿಯಾರ್ ನದಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆಯ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಆಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು 1887 ಮತ್ತು 1895 ರ ನಡುವೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು.
- ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು 1886 ರಲ್ಲಿ ತಿರುವಾಂಕೂರು ಮಹಾರಾಜ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ನಡುವೆ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾದ 999 ವರ್ಷಗಳ ಗುತ್ತಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದದಡಿಯಲ್ಲಿ ತಮಿಳುನಾಡು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಇದು 68,558 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ವೈಗೈ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಭೂದೃಶ್ಯ - ಕೇಂದ್ರ ಜಲ ಆಯೋಗ (CWC) ನಿರ್ವಹಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೊಡ್ಡ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ನೋಂದಣಿ (NRLD) ಪ್ರಕಾರ

- 6,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳೊಂದಿಗೆ ಭಾರತವು ದೊಡ್ಡ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ - ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮೊದಲೆರಡು ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.
- ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳು - ನೀರಾವರಿ (ವಿಶಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದು); ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ; ಪ್ರವಾಹ ನಿಯಂತ್ರಣ; ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜು.

- There are concrete gravity dams (e.g., Bhakra Dam), earthen dams (e.g., Banasura Sagar Dam), rock-fill dams, and arch dams (rare in India), based on topography, geology, and hydrological needs.

Legal and Institutional Framework

- **Dam Safety Act, 2021:** Enacted to ensure surveillance, inspection, operation, and maintenance of dams. It mandates:
- **National Dam Safety Authority (NDSA):** It coordinates dam safety efforts across states.
- **Dam Rehabilitation and Improvement Project (DRIP):** It was launched by the CWC with World Bank support. It focuses on rehabilitation of aging dams; improved safety monitoring; and capacity building for dam operators and engineers;

PM Surya Ghar Muft Bijli Yojana Syllabus: GS3/Environment

Context

- A report on the performance of PM Surya Ghar Yojana has been jointly published by the Institute for Energy Economics and Financial Analysis (IEEFA) and JMK Research & Analytics.

PM Surya Ghar Muft Bijli Yojana

- **Launched in - 2024**
- **Ministry:** Ministry of New and Renewable Energy.
- **Objective:** Installing rooftop solar (RTS) & providing free electricity for up to 300 monthly units for 1 Crore households.
- **Uniqueness -** It is the world's largest domestic rooftop solar initiative, transforming India's energy landscape
- **Subsidy:** The scheme offers a subsidy of up to 40% to households.

- ಸ್ಥಳಾಕೃತಿ, ಭೂವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಜಲವಿಜ್ಞಾನದ ಅಗತ್ಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆಯ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು (ಉದಾ., ಭಾಕ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು), ಮಣ್ಣಿನ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು (ಉದಾ., ಬಾಣಾಸುರ ಸಾಗರ ಅಣೆಕಟ್ಟು), ಬಂಡೆ ತುಂಬುವ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ಕಮಾನು ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು (ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪ) ಇವೆ.

ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಚೌಕಟ್ಟು

- ಅಣೆಕಟ್ಟು ಸುರಕ್ಷತಾ ಕಾಯ್ದೆ, 2021: ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ಕಣ್ಗಾವಲು, ಪರಿಶೀಲನೆ, ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ :
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಸುರಕ್ಷತಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (NDSA): ಇದು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಸುರಕ್ಷತಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುತ್ತದೆ.
- ಅಣೆಕಟ್ಟು ಪುನರ್ವಸತಿ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣಾ ಯೋಜನೆ (DRIP): ಇದನ್ನು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ CWC ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಇದು ವಯಸ್ಸಾದ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ಪುನರ್ವಸತಿ, ಸುಧಾರಿತ ಸುರಕ್ಷತಾ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ, ಮತ್ತು ಅಣೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ವಹಕರು ಮತ್ತು ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ;

PM ಸೂರ್ಯ ಘರ್ ಮುಫ್ಟ್ ಬಿಜ್ಜಿ ಯೋಜನೆ

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ: GS3/ಪರಿಸರ

ಸಂದರ್ಭ

- PM ಸೂರ್ಯ ಘರ್ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಕುರಿತು ವರದಿಯನ್ನು ಇಂಧನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಸಂಸ್ಥೆ (IEEFA) ಮತ್ತು JMK ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳು ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿವೆ.

PM ಸೂರ್ಯ ಘರ್ ಮುಫ್ಟ್ ಬಿಜ್ಜಿ ಯೋಜನೆ

- 2024 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು
- ಸಚಿವಾಲಯ: ಹೊಸ ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಸಚಿವಾಲಯ.
- ಉದ್ದೇಶ: ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಸೌರಶಕ್ತಿ (RTS) ಅಳವಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು 1 ಕೋಟಿ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಮಾಸಿಕ 300 ಯೂನಿಟ್‌ಗಳವರೆಗೆ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಒದಗಿಸುವುದು.
- ವಿಶಿಷ್ಟತೆ - ಇದು ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ದೇಶೀಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಸೌರ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, ಭಾರತದ ಇಂಧನ ಭೂದೃಶ್ಯವನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತಿದೆ
- ಸಬ್ಸಿಡಿ: ಈ ಯೋಜನೆಯು ಮನೆಗಳಿಗೆ 40% ವರೆಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

PM-Surya-Ghar-Muft-Bijli-Yojana-eligibility-Model Solar Village:

- An allocation of ₹800 crore has been designated for this component, with ₹1 crore provided to each selected Model Solar Village.
- To qualify as a **candidate village**, it must be a revenue village with a **population of over 5,000 (or 2,000 in special category states)**.
- This initiative aims to **promote solar energy adoption and empower village communities** to achieve energy self-reliance.

UNESCO's new Virtual Museum of Stolen Cultural Objects

Syllabus: GS1/Culture

News

- UNESCO officially launched the Virtual Museum of Stolen Cultural Objects at MONDIACULT 2025.

UNESCO's new Virtual Museum of Stolen Cultural Objects

- It offers a **globally accessible digital platform** to raise awareness about stolen heritage.
- It currently showcases around **240 missing objects from 46 countries**, with the goal of gradually "emptying itself" as items are recovered and returned to their countries of origin.
- It is financially supported by Saudi Arabia and implemented with INTERPOL.

PM ಸೂರ್ಯ ಘರ್ ಮುಫ್ತ್ ಬಿಜ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಅರ್ಹತೆ - ಮಾದರಿ ಸೌರ ಗ್ರಾಮ:

- ಈ ಘಟಕಕ್ಕಾಗಿ ₹800 ಕೋಟಿ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ, ಪ್ರತಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಮಾದರಿ ಸೌರ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ₹1 ಕೋಟಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆಯಲು, ಇದು 5,000 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ (ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ವರ್ಗದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 2,000) ಆದಾಯದ ಗ್ರಾಮವಾಗಿರಬೇಕು.
- ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಸೌರಶಕ್ತಿ ಅಳವಡಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮತ್ತು ಇಂಧನ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಗ್ರಾಮ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

UNESCOದ ಹೊಸ ಕದ್ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಸ್ತುಗಳ ವರ್ಚುವಲ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ: GS1/ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಸುದ್ದಿ

- UNESCO ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ MONDIACULT 2025 ರಲ್ಲಿ ಕದ್ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಸ್ತುಗಳ ವರ್ಚುವಲ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.

UNESCOದ ಹೊಸ ಕದ್ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಸ್ತುಗಳ ವರ್ಚುವಲ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ

- ಕದ್ದ ಪರಂಪರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಇದು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಪ್ರಸ್ತುತ 46 ದೇಶಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು 240 ಕಾಣೆಯಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ, ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಮೂಲ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವಾಗ ಕ್ರಮೇಣ "ಸ್ವತಃ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ" ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಇದನ್ನು ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇಂಟರ್‌ಪೊಲ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

Delhi Declaration on 6G

Syllabus: GS3/Science and Technology

In News

- Recently, the leading global 6G research alliance including Bharat 6G, 6G-IA, ATIS' Next G Alliance issued a Joint Declaration to develop 6G as a global public good at the International Bharat6G Symposium 2025 in New Delhi.

Delhi Declaration on 6G

- The declaration endorsed key principles to ensure that 6G networks are trusted, secure, resilient, open, inclusive, affordable, and sustainable.

6G (sixth-generation wireless)

- 6G (sixth-generation wireless) is the next-generation cellular technology following 5G
- It is expected to offer numerous advantages including significantly higher data speeds, drastically reduced latency, and the integration of communication and sensing capabilities within the network.

LEAPS 2025

Syllabus: GS3/Infrastructure

Context

- Union Minister for Commerce and Industry, launched the Logistics Excellence, Advancement, and Performance Shield (LEAPS) 2025.

LEAPS 2025

- Launched by** - It is a flagship initiative of the Department for Promotion of Industry and Internal Trade (DPIIT) under the Ministry of Commerce and Industry.
- Purpose:** To benchmark and recognize excellence in the logistics sector, promoting efficiency, sustainability, innovation, and technology adoption.
- Alignment:** Supports National Logistics Policy (2022), PM GatiShakti, and initiatives like Make in India and Atmanirbhar Bharat.

6G ಕುರಿತು ದೆಹಲಿ ಘೋಷಣೆ

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ: GS3/ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

ಸುದ್ದಿಗಳಲ್ಲಿ

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಭಾರತ 6G, 6G-IA, ATIS ನ ಮುಂದಿನ G ಒಕ್ಕೂಟ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಮುಖ ಜಾಗತಿಕ 6G ಸಂಶೋಧನಾ ಮೈತ್ರಿಕೂಟವು ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾರತ 6G ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ 2025 ರಲ್ಲಿ 6G ಅನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಒಳಿತಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಜಂಟಿ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿತು.

6G ಕುರಿತು ದೆಹಲಿ ಘೋಷಣೆ

- 6G ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್‌ಗಳು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ, ಸುರಕ್ಷಿತ, ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕ, ಮುಕ್ತ, ಅಂತರ್ಗತ, ಕೈಗೊಂಡು ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಘೋಷಣೆಯು ಪ್ರಮುಖ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ.

6G (ಆರನೇ ತಲೆಮಾರಿನ ವೈರ್‌ಲೆಸ್)

- 6G (ಆರನೇ ತಲೆಮಾರಿನ ವೈರ್‌ಲೆಸ್) 5G ನಂತರದ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯ ಸೆಲ್ಯುಲಾರ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ
- ಇದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಡೇಟಾ ವೇಗ, ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಸುಪ್ತತೆ ಮತ್ತು ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂವಹನ ಮತ್ತು ಸಂವೇದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಏಕೀಕರಣ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

LEAPS 2025

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ: GS3/ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ

ಸಂದರ್ಭ

- ಕೇಂದ್ರ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವರು ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಎಕ್ಸಲೆನ್ಸ್, ಅಡ್ವಾನ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಪರ್ಫಾರ್ಮೆನ್ಸ್ ಶೀಲ್ಡ್ (LEAPS) 2025 ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

LEAPS 2025

- ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು - ಇದು ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಂತರಿಕ ವ್ಯಾಪಾರ ಪ್ರಚಾರ ಇಲಾಖೆಯ (DPIIT) ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ಉದ್ದೇಶ: ದಕ್ಷತೆ, ಸುಸ್ಥಿರತೆ, ನಾವೀನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಳವಡಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಸಾಗಾಣಿಕಾ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಮಾನದಂಡವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಗುರುತಿಸುವುದು.
- ಜೋಡಣೆ: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ನೀತಿ (2022), PM ಗತಿಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮೇಕ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮತ್ತು ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ್ ಭಾರತನಂತಹ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

Objectives:

- Promote best practices in logistics operations.
- Encourage ESG (Environmental, Social, Governance) compliance and green logistics.
- Foster collaboration between government, industry, and academia.

Rhodamine B
Syllabus: GS3/ Science & Technology
In Context

- **Scientists at the Raman Research Institute (RRI) in India have developed an effective and sensitive method to detect toxic molecules like Rhodamine B.**

Rhodamine B

- Rhodamine B is a **water-soluble synthetic dye** known for its **bright pink fluorescent color**.
- **Rhodamine B is toxic and has carcinogenic potential; it can cause damage to skin, eyes, and the respiratory system.**

Seals and Birds Under Threat in IUCN's New Red List
Syllabus: GS3/ Environment
Context

- **Arctic seals and global bird populations are facing severe threats from climate change and human activities.** It is highlighted in the latest IUCN Red List of Threatened Species released at the **World Conservation Congress in Abu Dhabi**.

Key Findings of the Report

- **Status of Arctic Seals:** The IUCN Red List now includes 172,620 species, of which 48,646 are threatened with extinction.
- The hooded seal has been moved from Vulnerable to Endangered status.
- Bearded and harp seals are now classified as Near Threatened.

ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು,
- ESG (ಪರಿಸರ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆಡಳಿತ) ಅನುಸರಣೆ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಅನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ.
- ಸರ್ಕಾರ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಲಯದ ನಡುವೆ ಸಹಯೋಗವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ರೋಡಮೈನ್ ಬಿ
ಪಠ್ಯಕ್ರಮ: ಜಿಎಸ್ 3/ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ
ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ

- ಭಾರತದ ರಾಮನ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು (ಆರ್‌ಆರ್‌ಐ) ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ರೋಡಮೈನ್ ಬಿ ನಂತಹ ವಿಷಕಾರಿ ಅಣುಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರೋಡಮೈನ್ ಬಿ

- ರೋಡಮೈನ್ ಬಿ ಎಂಬುದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗುವ ಸಂಶ್ಲೇಷಿತ ಬಣ್ಣವಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಗುಲಾಬಿ ಪ್ರತಿದೀಪಕ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ.
- ರೋಡಮೈನ್ ಬಿ ವಿಷಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಜನಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ; ಇದು ಚರ್ಮ, ಕಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ಉಸಿರಾಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಬಹುದು.

ಐಯುಸಿಎನ್‌ನ ಹೊಸ ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೀಲುಗಳು ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಗಳು
ಅಪಾಯದಲ್ಲಿವೆ
ಪಠ್ಯಕ್ರಮ: ಜಿಎಸ್ 3/ ಪರಿಸರ
ಸಂದರ್ಭ

- ಅರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಸೀಲುಗಳು ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಪಕ್ಷಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ತೀವ್ರ ಬೆದರಿಕೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಬುಧಾಬಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಶ್ವ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಇತ್ತೀಚಿನ ಐಯುಸಿಎನ್ ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಹೈಲೈಟ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ವರದಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು

- ಅರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಸೀಲುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ: IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ 172,620 ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 48,646 ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿವೆ.
- ಹೂಡೆಡ್ ಸೀಲುಗಳನ್ನು ದುರ್ಬಲ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಗಡ್ಡಧಾರಿ ಮತ್ತು ಹಾರ್ಪ್ ಸೀಲುಗಳನ್ನು ಈಗ ಅಪಾಯದ ಸಮೀಪ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

- Status of global bird populations: 61% of bird species are experiencing population decline, up from 44% in 2016.
- Out of 11,185 bird species, 1,256 (11.5%) are globally threatened.
- The green sea turtle has been downlisted from endangered to least concern after its population rose by 28% since the 1970s.

International Union of Conservation of Nature

- **Establishment - 1948.**
- **Set up in - Gland, Switzerland.**
- **Objective - To promote international cooperation and to provide scientific knowledge and tools to aid conservation action.**
- **IUCN Red List - It established the IUCN Red List of Threatened Species in 1964.**

IUCN Red List

- It is a list compiled by the IUCN, which contains the world's most comprehensive information on the conservation status of plants, animals, and fungus species.
- **Species in the IUCN Red List - There are 143000 species on the Red List.**
- **India's membership in IUCN - India became a member in 1969**
- **The IUCN classification - The IUCN classification of species is based on their extinction/conservation status.**

They are as follows

- **Extinct (EX)**
- **Extinct in the Wild (EW)**
- **Critically Endangered (CR)**
- **Endangered (EN), Vulnerable (VU)**
- **Near Threatened (NT)**
- **Least Concern (LC)**

Snow Leopards

Syllabus: GS3/Species in News

In News

- The snow leopard, known as the elusive "ghost of the mountains", has the lowest genetic diversity among big cats, even lower than the critically endangered cheetah.

- ಜಾಗತಿಕ ಪಕ್ಷಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಸ್ಥಿತಿ: 61% ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಕುಸಿತವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿವೆ, ಇದು 2016 ರಲ್ಲಿ 44% ರಷ್ಟಿತ್ತು.
- 11,185 ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ, 1,256 (11.5%) ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿದೆ.
- 1970 ರ ದಶಕದಿಂದ ಅದರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು 28% ರಷ್ಟು ಏರಿಕೆಯಾದ ನಂತರ ಹಸಿರು ಸಮುದ್ರ ಆಮೆಯನ್ನು ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಕನಿಷ್ಠ ಕಾಳಜಿಗೆ ಇಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಒಕ್ಕೂಟ (IUCN)

- ಸ್ಥಾಪನೆ - 1948.
- ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ ಗ್ಲಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.
- ಉದ್ದೇಶ - ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ಐಯುಸಿಎನ್ ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ - ಇದು 1964 ರಲ್ಲಿ ಬೆದರಿಕೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಐಯುಸಿಎನ್ ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು.

ಐಯುಸಿಎನ್ ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ

- ಇದು ಐಯುಸಿಎನ್ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಪಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಸಸ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಲೀಂಧ್ರ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿಯ ಕುರಿತು ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಸಮಗ್ರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಐಯುಸಿಎನ್ ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳು - ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ 143000 ಜಾತಿಗಳಿವೆ.
- ಐಯುಸಿಎನ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸದಸ್ಯತ್ವ - ಭಾರತವು 1969 ರಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯವಾಯಿತು
- ಐಯುಸಿಎನ್ ವರ್ಗೀಕರಣ - ಜಾತಿಗಳ ಐಯುಸಿಎನ್ ವರ್ಗೀಕರಣವು ಅವುಗಳ ಅಳಿವು/ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ.

ಅವು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ

- ನಶಿಸಿರುವ (EX)
- ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಶಿಸಿರುವ (EW)
- ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (CR)
- ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (EN), ದುರ್ಬಲ (VU)
- ಬೆದರಿಕೆಗೆ ಹತ್ತಿರವಿರುವ (NT)
- ಕಡಿಮೆ ಕಾಳಜಿ (LC)

ಹಿಮ ಚಿರತೆಗಳು

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ: GS3/ಸುದ್ದಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿಗಳು

ಸುದ್ದಿಗಳಲ್ಲಿ

- ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ "ಪರ್ವತಗಳ ಭೂತ" ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಹಿಮ ಚಿರತೆ, ದೊಡ್ಡ ಬೆಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಆನುವಂಶಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಚಿರತೆಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ.

More about the news

- A Stanford University study, using whole-genome sequencing of 37 snow leopards, concluded that this low diversity is likely due to a persistently small population over evolutionary history rather than recent inbreeding.

Snow Leopard

- **Scientific name** - Panthera uncia
- **Habitats** - The Snow Leopard lives at high altitudes in the **steep mountains of Central and Southern Asia**, and in an **extremely cold climate**.
- **Range states** - Jammu and Kashmir, Himachal Pradesh, Uttarakhand, Sikkim .
- **Ghost of the mountains** - The Snow Leopard is also **known as Ghost of the mountains**
- **Bio indicator** - It acts as an **indicator of the health of the mountain ecosystem**
- **Snow Leopard capital of the world** - Hemis, Ladakh.
- **International Snow Leopard Day** - It is observed on 23rd October.

Conservation status

- **IUCN Red List**- Vulnerable
- **CITES convention** - Appendix I
- **Indian Wildlife (Protection) Act 1972**- Schedule I

Conservation Efforts Launched by India

1. **Project Snow Leopard (PSL)**
 - **Launched in** - 2009
 - **Objective** - To promote an inclusive and participatory approach **to conserve snow leopards and their habitat**.
2. **Species recovery programme** - Snow Leopard is in the **list of 21 critically endangered species** for the recovery programme of the Ministry of Environment Forest & Climate Change.

ಸುದ್ದಿಗಳ ಕುರಿತು ಇನ್ನಷ್ಟು

- 37 ಹಿಮ ಚಿರತೆಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ-ಜೀನೋಮ್ ಅನುಕ್ರಮವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸ್ಟ್ಯಾನ್‌ಫೋರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಅಧ್ಯಯನವು ಈ ಕಡಿಮೆ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯು ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿಕಸನೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದೆ.

ಹಿಮ ಚಿರತೆ

- ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು - ಪ್ಯಾಂಥೆರಾ ಉನ್ಸಿಯಾ
- ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳು - ಹಿಮ ಚಿರತೆ ಮಧ್ಯ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ಕಡಿದಾದ ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಶೀತ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ.
- ಶ್ರೇಣಿ ರಾಜ್ಯಗಳು - ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ, ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ತರಾಖಂಡ, ಸಿಕ್ಕಿಂ.
- ಪರ್ವತಗಳ ಭೂತ - ಹಿಮ ಚಿರತೆಯನ್ನು ಪರ್ವತಗಳ ಭೂತ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ
- ಜೈವಿಕ ಸೂಚಕ - ಇದು ಪರ್ವತ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆರೋಗ್ಯದ ಸೂಚಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ
- ಹಿಮ ಚಿರತೆ ವಿಶ್ವದ ರಾಜಧಾನಿ - ಹೆಮಿಸ್, ಲಡಾಖ್.
- ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿಮ ಚಿರತೆ ದಿನ - ಇದನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 23 ರಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿ

- IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ- ದುರ್ಬಲ
- CITES ಸಮಾವೇಶ - ಅನುಬಂಧ I
- ಭಾರತೀಯ ವನ್ಯಜೀವಿ (ರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ 1972- ಅನುಸೂಚಿ I

ಭಾರತದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು

1. ಯೋಜನೆ ಹಿಮ ಚಿರತೆ (PSL)
 - 2009 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು
 - ಉದ್ದೇಶ - ಹಿಮ ಚಿರತೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಸಮಗ್ರ ಮತ್ತು ಭಾಗವಹಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
2. ಪ್ರಭೇದಗಳ ಚೇತರಿಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ - ಪರಿಸರ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯದ ಚೇತರಿಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಮ ಚಿರತೆ 21 ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದೆ.

3. **Snow Leopard conservation breeding programme** - It is undertaken at **Padmaja Naidu Himalayan Zoological Park, Darjeeling, West Bengal.**
4. **HimalSanrakshak** - It is a **community volunteer programme**, to protect snow leopards, launched on 23rd October 2020.
5. **First National Protocol** - was also launched In **2019.**
6. **SECURE Himalaya - Global Environment Facility (GEF) , United Nations Development Programme (UNDP)** funded the project on **conservation of high altitude biodiversity** and reducing the dependency of local communities on the natural ecosystem.

3. ಹಿಮ ಚಿರತೆ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ - ಇದನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಡಾರ್ಜಿಲಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಪದ್ಮಜ ನಾಯ್ಡು ಹಿಮಾಲಯನ್ ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.
4. ಹಿಮಲ್ ಸಂರಕ್ಷಕ - ಇದು ಹಿಮ ಚಿರತೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸಮುದಾಯ ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 23, 2020 ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
5. ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರೋಟೋಕಾಲ್ - ಅನ್ನು 2019 ರಲ್ಲಿ ಸಹ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
6. ಸುರಕ್ಷಿತ ಹಿಮಾಲಯ - ಜಾಗತಿಕ ಪರಿಸರ ಸೌಲಭ್ಯ (GEF), ಯುನೈಟೆಡ್ ನೇಷನ್ಸ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (UNDP) ಎತ್ತರದ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣಕಾಸು ಒದಗಿಸಿತು.

International Conservation Efforts

- **SNOW LEOPARD ECOSYSTEM PROTECTION PROGRAM** - It seeks to **address high-mountain development issues using the conservation of the endangered snow leopard** as a flagship program.
- **Bishkek Declaration** - In 2013, the **12 snow leopard range countries** signed and agreed to **secure at least 20 snow leopard landscapes across by 2020**
- **International Year of the Snow Leopard - Year '2015'** was designated as International Year of the Snow Leopard

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು

- ಹಿಮ ಚಿರತೆ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ - ಇದು ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಹಿಮ ಚಿರತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಎತ್ತರದ ಪರ್ವತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.
- ಬಿಷ್ಕೆಕ್ ಘೋಷಣೆ - 2013 ರಲ್ಲಿ, 12 ಹಿಮ ಚಿರತೆ ಶ್ರೇಣಿಯ ದೇಶಗಳು 2020 ರ ವೇಳೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ 20 ಹಿಮ ಚಿರತೆ ಭೂದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತಗೊಳಿಸಲು ಸಹಿ ಹಾಕಿದವು ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡವು
- ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿಮ ಚಿರತೆ ವರ್ಷ - '2015' ವರ್ಷವನ್ನು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿಮ ಚಿರತೆ ವರ್ಷವೆಂದು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲಾಯಿತು

Recent Census -

- The exercise reported 718 snow leopards in India
- It was conducted from 2019 to 2023.
- **Conducted by** - The program was conducted by the Wildlife Institute of India (WII) with the help of all snow leopard range states and two conservation partners - the Nature Conservation Foundation, Mysuru (Karnataka), and WWF (World Wildlife Fund)-India.
- **Based on data analysis, the estimated population of 718 snow leopards in different states/UTs are as follows** - Ladakh (477), Uttarakhand (124), Himachal Pradesh (51), Arunachal Pradesh (36), Sikkim (21), and J & K (9).

ಇತ್ತೀಚಿನ ಜನಗಣತಿ -

- ಈ ವ್ಯಾಯಾಮವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ 718 ಹಿಮ ಚಿರತೆಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ
- ಇದನ್ನು 2019 ರಿಂದ 2023 ರವರೆಗೆ ನಡೆಸಲಾಯಿತು.
- ನಡೆಸಿದವರು - ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಹಿಮ ಚಿರತೆ ಶ್ರೇಣಿ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಎರಡು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪಾಲುದಾರರಾದ ನೇಚರ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಫೌಂಡೇಷನ್, ಮೈಸೂರು (ಕರ್ನಾಟಕ), ಮತ್ತು WWF (ವಿಶ್ವ ವನ್ಯಜೀವಿ ನಿಧಿ)-ಭಾರತದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಭಾರತೀಯ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಸ್ಥೆ (WII) ನಡೆಸಿತು.
- ದತ್ತಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು 718 ಹಿಮ ಚಿರತೆಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ - ಲಡಾಖ್ (477), ಉತ್ತರಾಖಂಡ (124), ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ (51), ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ (36), ಸಿಕ್ಕಿಂ (21), ಮತ್ತು ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ (9).

ರಕ್ತಕ

PSI/ESI/FDA/SDA/ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರೂಪ್ C ಪರೀಕ್ಷಾ ಸರಣಿಗಳು

ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿನಾಂಕ: 27ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2025

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು

- ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಸಾರಾಂಶ
- ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ
- ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ ತ್ವರಿತ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು
- ವಿಭಾಗೀಯ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣಾವಧಿಯ ಪರೀಕ್ಷಾ ಸರಣಿ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು
- ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಬೆಂಬಲ

11 + 8 = 19

SECTIONAL TESTS

FULL LENGTH TESTS

TOTAL TESTS

SUBSCRIBE HERE

ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ

ಶುಲ್ಕ: ಆಫ್‌ಲೈನ್

~~₹3000/-~~ **₹2400/-**

Only till 25th Oct. 2025

DISCOUNT

20% OFF

ಶುಲ್ಕ: ಆನ್‌ಲೈನ್

~~₹2000/-~~ **₹1600/-**

Only till 25th Oct. 2025

DISCOUNT

20% OFF

ಬೆಂಗಳೂರು ಕಚೇರಿ:

INSTA KAS , 1134/1, 2 ನೇ ಮಹಡಿ, ಶರಾವತಿ
ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ, ಸರ್ವಿಸ್ ರಸ್ತೆ, ಅತ್ತಿಗುಪ್ಪೆ ಮೆಟ್ರೋ
ನಿಲ್ದಾಣದ ಎದುರು, RPC ಲೇಔಟ್, ವಿಜಯನಗರ,
ಬೆಂಗಳೂರು - 560040.

ಸಂಪರ್ಕ:

08069405206

ಮೇಲ್:

support@insightsias.com

www.insightsonindia.com
instacourses.insightsonindia.com

ಶಾಖೆಗಳು: ಬೆಂಗಳೂರು | ದೆಹಲಿ | ಹೈದರಾಬಾದ್ | ಶ್ರೀನಗರ | ಧಾರವಾಡ

INSIGHTSIAS
 SIMPLIFYING IAS EXAM PREPARATION

INSTAKAS

RAKSHAKA

PSI / ESI / FDA / SDA / All Group C Test Series

STARTS ON: 27TH OCTOBER 2025

TIMETABLE

	Date	Time	Subject
1	27th Oct 2025	10:00 am - 11:30 am	Polity
2	30th Oct 2025	10:00 am - 11:30 am	Economy
3	3rd Nov 2025	10:00 am - 11:30 am	History
4	7th Nov 2025	10:00 am - 11:30 am	Geography
5	12th Nov 2025	10:00 am - 11:30 am	Environment
6	16th Nov 2025	10:00 am - 11:30 am	General Science
7	20th Nov 2025	10:00 am - 11:30 am	Mental Ability
8	23rd Nov 2025	10:00 am - 11:30 am	Essay precis translation
9	27th Nov 2025	10:00 am - 11:30 am	Communication language
10	3rd Dec 2025	10:00 am - 11:30 am	Polity, Economics, History
11	9th Dec 2025	10:00 am - 11:30 am	Geography, Env., Science
12	14th Dec 2025	10:00 am - 11:30 am	GS FLT
13	14th Dec 2025	2:00pm-3:30pm	Essay Translation, Precis
14	20th Dec 2025	10:00 am - 11:30 am	GS FLT
15	20th Dec 2025	2:00 pm-3:30 pm	Essay Translation, Precis
16	25th Dec 2025	10:00 am - 11.30 am	GS FLT
17	25th Dec 2025	2:00 pm - 4:00 pm	Communication language
18	31st Dec 2025	10:00 am - 11.30 am	GS FLT
19	31st Dec 2025	2:00 pm - 4:00 pm	Communication language

Note: Timetable is Tentative; Management will have the rights to make changes to the timetable if needed.

Davanagere Office:

#1092 Jadhav Complex, Ring Road,
 Nijilingappa Layout, Opp to EDU ASIA
 School Davanagere, Karnataka - 577004

Contact:

08069405206

Mail:

support@insightsias.com

www.insightsonindia.com
 instacourses.insightsonindia.com

Branches: Bengaluru | Delhi | Hyderabad | Srinagar | Davanagere